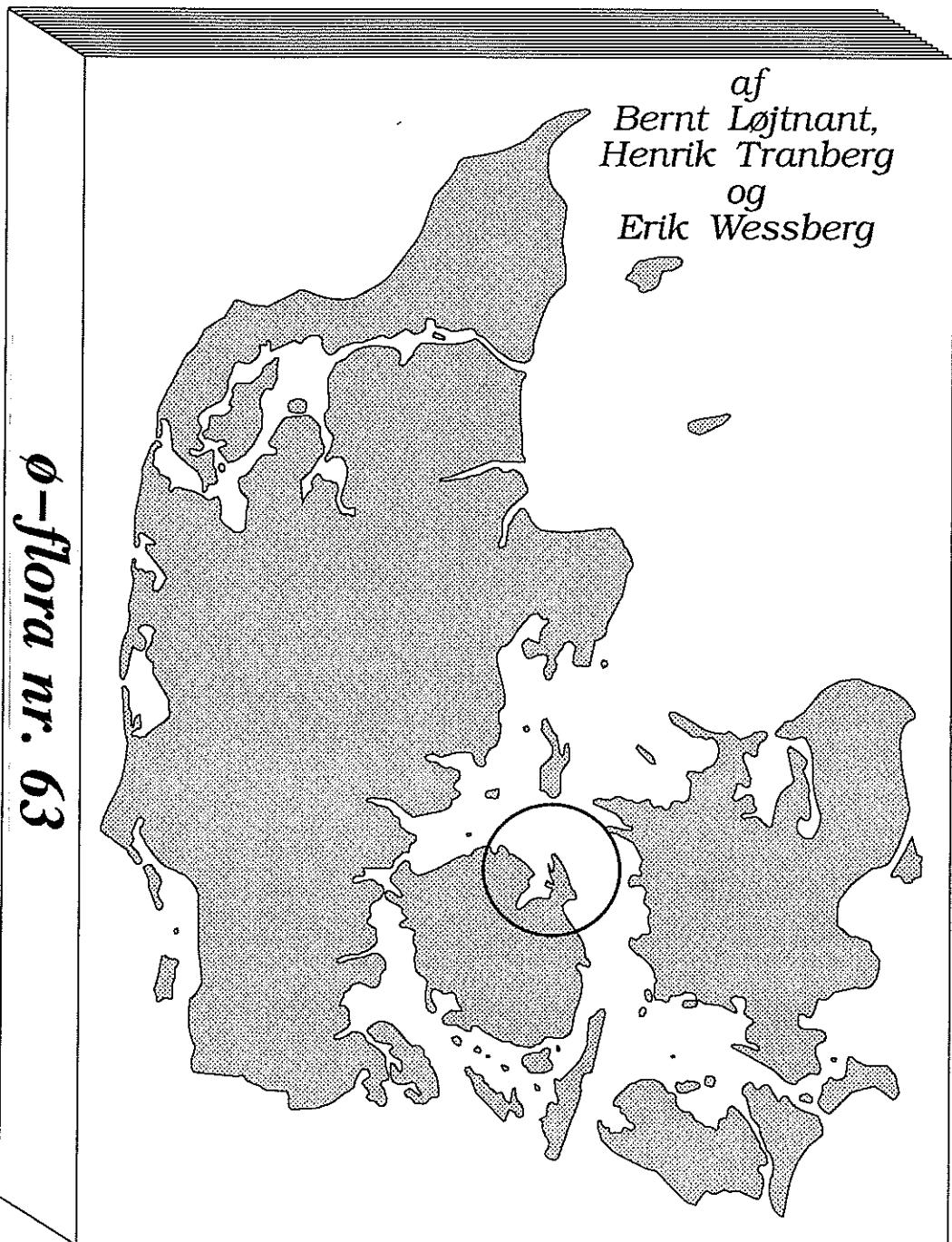

MEJLØ

ø-flora nr. 63

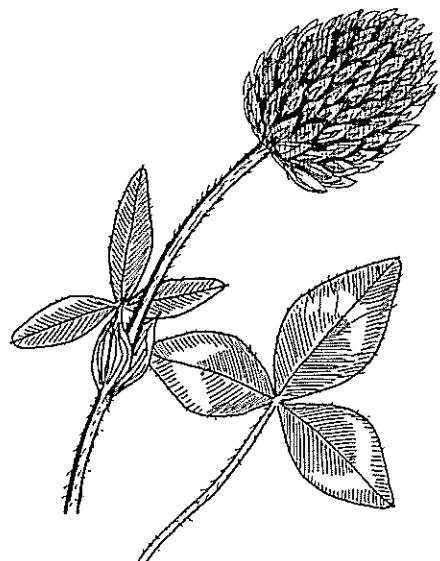
Randers 1994

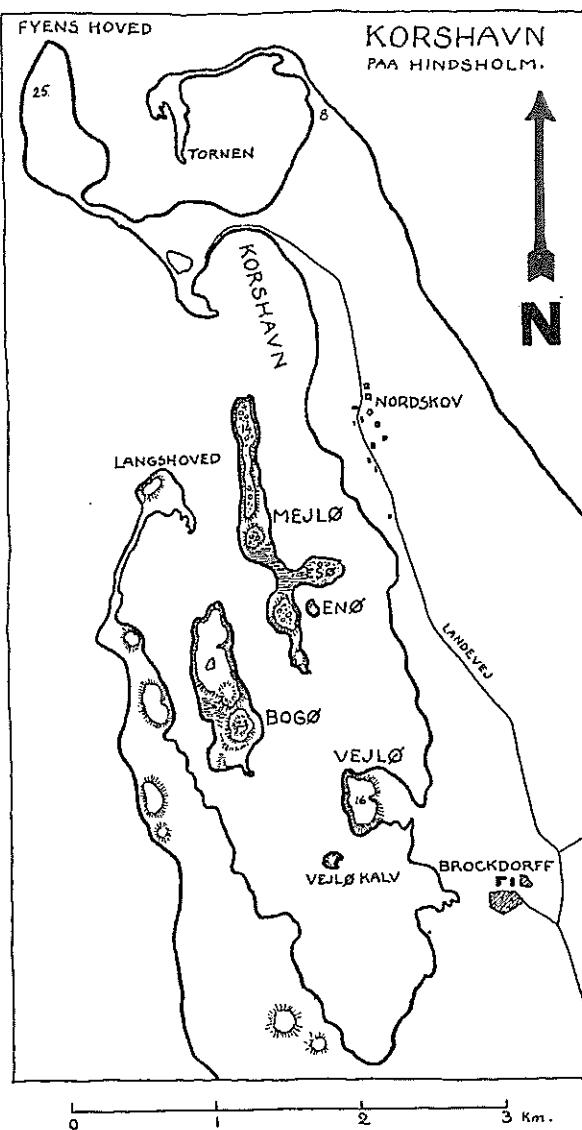
Indholdsfortegnelse

Kort	3
Flyfoto	4
Indledning	5–6
Strande og ydre strandvolde	6
Strandenge	6–8
Klinter	8–9
Skrænter, overdrev og strandoverdrev	9–11
Ferskvandshullet, strandsøer og andre vådområder	11–12
Vegetationsudviklingen på Mejø generelt	12–13
Vegetationsudviklingen på skrænter undersøgt af Bojsen Mortensen	13–14
Farvestærke blomster og blomster i afvigende farver	15
Vokshatte på Mejø	15–16
Den botaniske udforskning af Mejø	17–21
Forkortelser	21–22
Floraliste	23–34
Svampeliste	35–36
Laver og Sæksporesvampe	36
Alger	36
Mosser	36
Anvendt litteratur	37–39
Tak	39
Liste over færdige ø-floraer	40–41
Liste over kommende ø-floraer	41–43
Kort med færdige og kommende ø-floraer	
	44
Detailkort	
	45

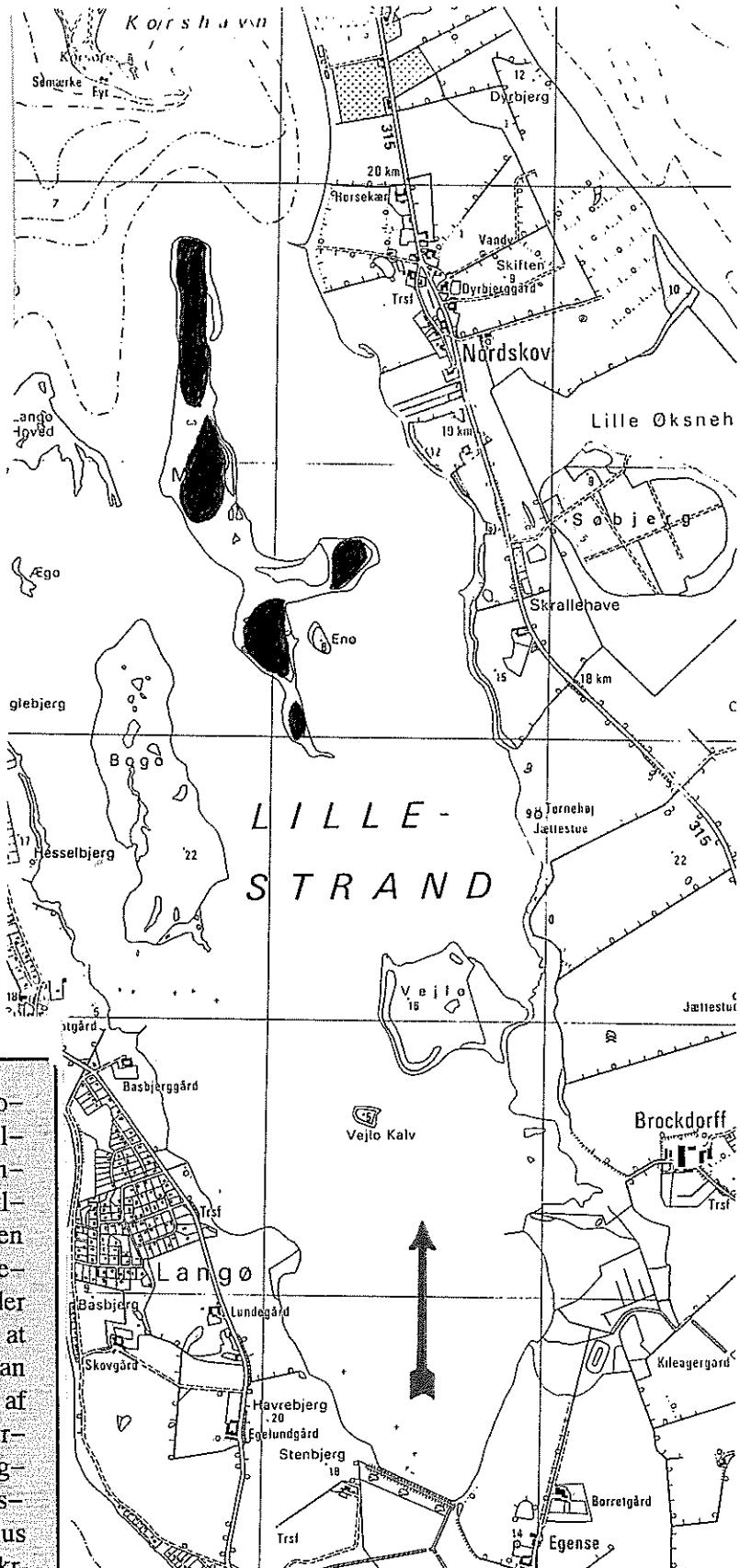
Rødkløver (*Trifolium pratense*).

Men der er mange, der forestiller sig, at Rødkløver først i helt ny tid er blevet et dagligdags syn. I Johan Langes "Haandbog i den danske Flora", 3. udgave fra 1864, bemærkes, at den er "ikke almindelig og maaskee fra først af indført med fremmed Sæd". Uden hyppighedsangivelse nævnes ca. en snes findsteder, deraf 4, der i dag ligger i Tyskland og 3 fra Fyn, nemlig Midskov på Hindsholm, Ollerup og Sørup, alle meddelt af den fynske præst M.T. Lange (1824–1875), som var bror til Johan Lange. Fra M.T. Lange stammer vores første egnsløvflora, "Den sydfynske Øgaards Vegetation" (1858), som dermed er vores første ø-flora. Dyrkningen af Rødkløver kom med mejeribrugets opsving sidst i 1800-tallet (græs/kløvermarker). Man eksperimenterede også med andre ærteplanter, men Rødkløver tog føringen. Rene rødkløvermarker gav frøafgrøder. De lette frø kom ligesom Draphavres frø (*Arrhenatherum elatius*) nemt over til vejskrænter og vejkanter. Der er ingen tvivl om, at mange af de rødkløverplanter, der er set på øer, der indgår i ø-floraseriene, er vores spontane var. maritima. Der er "naturligvis" ikke meget Rødkløver på Mejø, eftersom øen aldrig har været opdyrket, og om det er vores spontane var., ved vi ikke.

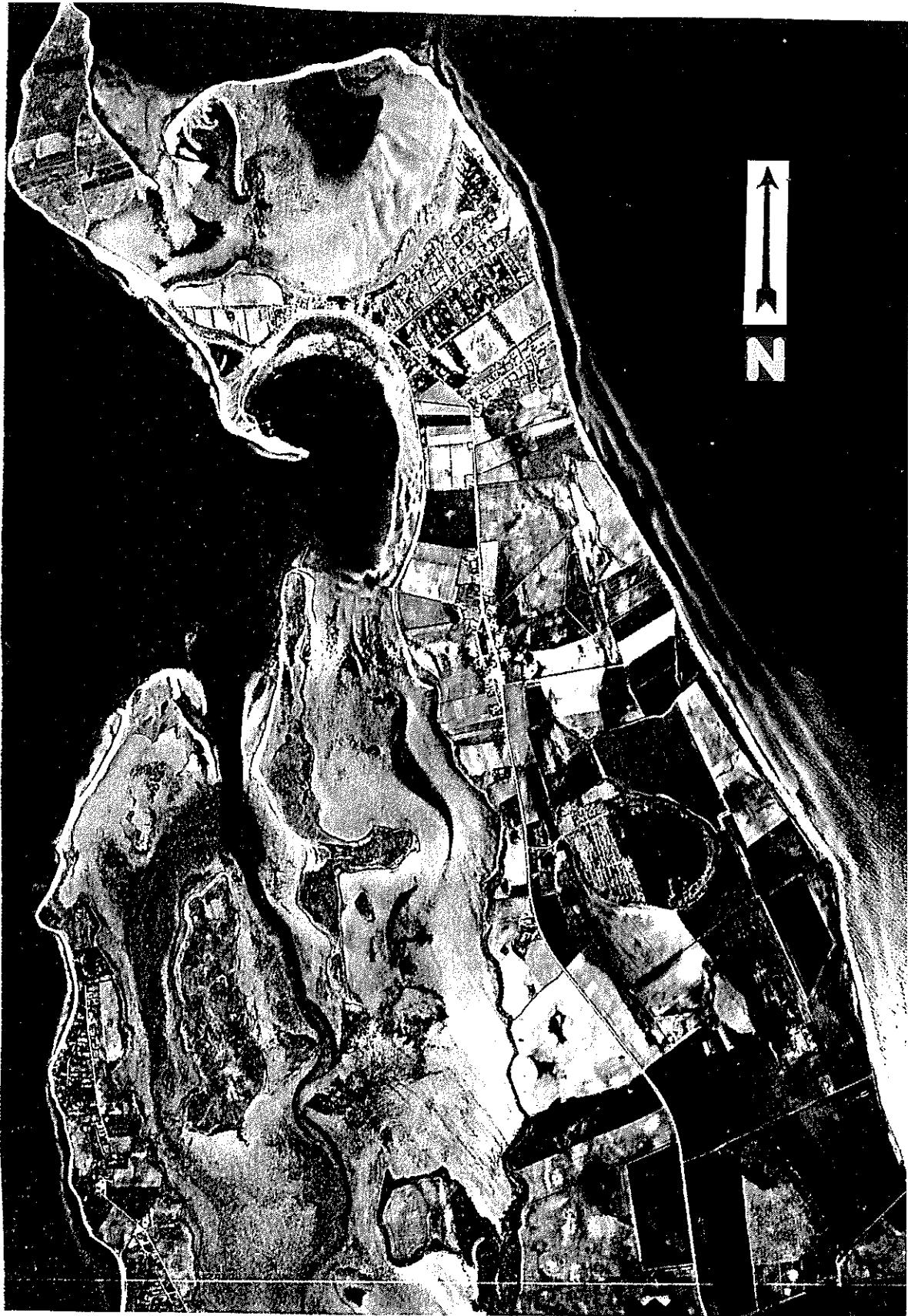

Forfatteren Achton Friis blev i 1913 af sin store kollega, Jeppe Aakjær, opfordret til at skildre de danske øer. Jeppe Aakjær fortalte Achton Friis, at der var ikke mindre end 527, hvilket han havde hørt politikeren J.C. Christensen sige i en forsvarsdebat i Rigsdagen. Efter meget forberedelse, især læsning af alt, hvad der forelå om vore øer, var han i 1920 rede til at realisere Aakjærers forslag. Forinden skulle han dog først finde en maler, der kunne tage sig af det kunstneriske. Valget faldt på Johannes Larsen fra Kerteminde, som uden betenkning sagde ja. Det økonomiske klarede undervisningsministeriet med halvdelen af udgifterne plus 3000 kr. og Ny Carlsbergfondet med 4000 kr. Selv havde han 3000 kr; resten kom fra en indsamling i Berlingske Tidende. I alt blev det til 26000 kr., som i 1921 jo var en større formue. I årene 1921–23 sejlede de to sammen med skipperen, en kertemindefisker, som hed Christian Andersen, i fartøjet "Rylen" de danske farvande tyndt. Deres kort her er det eneste, på hvilket vi har kunnet finde navnet Esø for den østlige halvø på Mejlø.

Kortet er fra Kort- og Matrikelstyrelsens 4 cm-kort, der er udarbejdet i 1971 og tilføjet enkelte rettelser i 1982. Alle øer, såvel nuværende som forhenværende, ses. Også godset Brockdorff, som ejer Mejlø's 5, ganske høje morænepartier, der er "svejset sammen" af marint forland over en hævet havbund fra Stenalderhavets tid.

Lillestrand, bugten med de 6 øer, er et meget lavvandet område. Med undtagelse af nogle få render er der stort set overalt så lav vandstand, at man om sommeren kan vade til 4 af øerne. Vejlø behøver man ikke at vade til, da den nu er landfast med Hindsholm via en dæmning. Øerne er nummereret således: 1 Mejlø, 2 Vejlø, 3 Vejlø Kalv, 4 Enø, 5 Bogø og 6 Ægø (tidligere Ægholm). Ud for dem ligger flakkerne, der på flyfotoet her fremtræder som lyse partier, der gennemgående tydeligt afgrænses af øerne og de mørke render.

Flyfoto 1: ca. 25000. 15. maj 1977.

Mejlø ved Hindsholm – en ø-floraliste med noter

I den lavvandede vig Lillestrand ved den nordvestlige del af Hindsholm ligger 6 øer. Alle ligger de i luftlinie ca. 15 km nordvest for Kerteminde og ca. 25 km nordøst for Odense. Mejlø er med sine ca. 40 hektar den største af øerne, og den har efter Andersen et al. (1977) en kystlængde på ca. 5 km. De øvrige øer er Bogø på ca. 35 hektar, Vejlø på ca. 10 hektar samt de 3 småøer med omrent samme areal, nemlig Vejlø Kalv, Enø og Ægø, alle i følge Andersen et al. knap 1 hektar store. Med undtagelse af den nordligste del er Lillestrand så fladvandet, at der ved ebbe kan vades til alle øer, omend det nogle steder på grund af dyndet bund kan tage sin tid.

I fastlandstiden lå Hindsholm betragteligt højere, end tilfældet er i dag, og den var i Stenalderen en ø, der var adskilt fra Fyn af et smalt stræde, der strakte sig fra Odense Fjord til Kerteminde. Broholm skriver i Gyldendals Egnsskrivelser (1970) om Hindsholm, at "... stenalderhavet havde opløst den nordlige del af halvøen i en vrimmel af øer". I Litorinatiden sænkede landet sig, og de lavest- og lavereliggende områder i Hindsholm-regionen blev oversykklet af havet og bærer derfor ofte den populære betegnelse "et druknet morænelandskab".

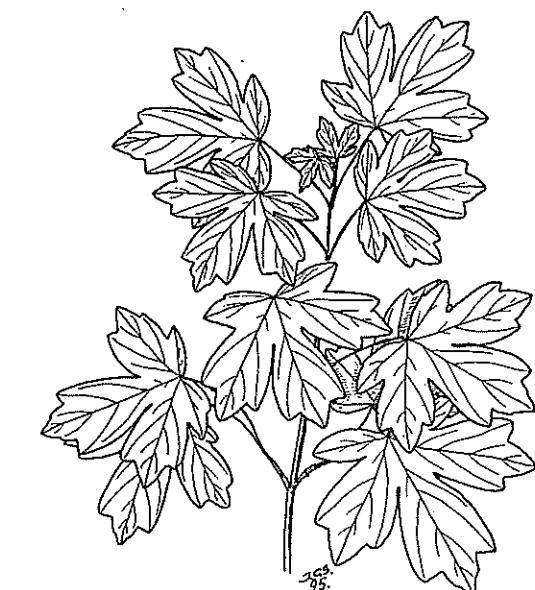
Mejlø er en såkaldt top-ø, som er dannet under sidste istids afsmelting. I dag fremstår den i lighed med de andre øer i Lillestrand som en kuperet moræneø med klinter. Den centrale, lavliggende del, har tidligere været dækket af vand. Lavningen her delte tidligere den nuværende Mejlø i to eller flere småøer. Største højde har øen i nord med ca. 13 meter, i syd noget lavere, ca. 10 meter.

Mejlø har en nord-sydgående hovedretning, og er bortset fra halvøen nord for Enø, der på Achtion Friis' kort kaldes Esø, lang og smal, og den har, så vidt det vides, aldrig været opdyrket, ligesom den sandsynligvis heller aldrig har været beboet. Derimod har der i mangfoldige år i sommerhalvåret været udsat ungkreaturer, får, geder og heste.

Achtion Friis nævner i sin dagbog under besøget på Mejlø i 1921, at øen i en ikke alt for fjern fortid har været skovbevokset, og at skoven er fældet for veddets skyld, ligesom det er overgået de allerfleste af vore skovøer. Hans formodning om skov skyldes tilstedeværelsen af "... gamle udprægede skovbundsplanter som mælkeurt, både den blå og den røde, samt store masser af kodrivere og anemoner". Alm. Mælkeurt (*Polygala vulgaris*) har næppe nogensinde været en egentlig skovplante; men på samme måde som andre overdrevsarter har den dog sikkert i fordums tid optrådt i skovlysninger, så Achtion Friis har utvivlsomt ret i sin antagelse om Mejlø som en skovbevokset ø. Muligvis ligger Mejlø's skovbevoksede fortid dog noget fjerne, end han formoder. Der findes i dag ingen rester af træbevoksningen fra en naturskov svarende til, hvad der findes på nabøen Vejlø Kalv.

Navr (*Acer campestre*)

Ødum (1968) skriver, at Navr er mistænkeligt "spontan" i strandkrat på Vejlø. Den findes her et godt stykke nord for den alment accepterede fynske nordgrænse ved en linje sønden om Ringe. Ødum antager, at Navr på Vejlø og lignende steder kan stamme fra frøkilder ved nærliggende hovedgårde. Det synes nu mere, som om Navr virkelig er naturligt forekommende i Lillestrand-området. Thor Hestnes så i 1980 således ældgamle eksemplarer af Navr med en stammediameter på op til ca. 40 cm på Mejlø's østkyst. Pudsigt nok så Achtion Friis 59 år tidligere på sit første ø-besøg i den lange række, der nu fulgte, også Navr på Mejlø's østside – måske de samme eksemplarer. I en stævningsskov øst for Brockdorff ses også enkelte gamle navrtræer. Alt i alt er der god grund til at antage, at Navrs spontane nordgrænse nok bør rykkes mod nord.

til tider barske vestenvind. Flere steder, specielt i nord og i syd, er der på det øverste, flade plateau så tætte bevoksninger, bl.a. med Brombær (*Rubus* spp.), at det til tider kan knibe at komme frem.

Mejlø er på mange måder en ø, man kan blive bjergtaget af. Det gælder såvel ved betragtning fra Hindsholm-siden, især fra Korshavn, som når man befinner sig på øen. Mest imponerende er de stejle og til tider vegetationsløse klinter i nord og nordvest; men også de træ- og buskklædte skrænter er i høj grad beundringsværdige.

I omtalen af landskabstyperne er plantenavne første gang, de nævnes, med både dansk og latinsk navn, siden kun med dansk.

Strande og ydre strandvolde

Nogle steder på Mejlø er der yderst strandeng, andre steder strand, såvel sandet som gruset og stenet.

Flere steder i sydvest er der på stranden relativt afgrænsede, sandede områder. I et sådant, bl.a. i en lavning, vokser Strand-Bede (*Beta vulgaris* ssp. *maritima*), jf. figurtekst side 7.

Ved vestsiden af øen, vest for Esø, findes en op til ca. 10 meter bred sandstrand med Melet Mælde (*Atriplex triangularis*), Strand-Bede, Alm. Kvik (*Elytrigia repens*) samt lidt Marehalm (*Leymus arenarius*), Blågrøn Svingel (*Festuca rubra* ssp. *pruinosa*) og Alm. Vej-Pileurt (*Polygonum aviculare* ssp. *aviculare*). Den nordligste del af dette område rummer stenede strandvolde med spredt vegetation af Rød Svingel (*Festuca rubra* ssp. *rubra*), Strand-Mandstro (*Eryngium maritimum*) og Ager-Tidsel (*Cirsium arvense*).

Stranden i nordvest er dækket af store sten, der stammer fra klinten. Kun få steder nær klintfoden er der planter, bl.a. nogle få Strand-Bede og Østersø-Strandsennep (*Cakile maritima* ssp. *baltica*). Umiddelbart syd herfor er stranden nogle steder stenet, andre steder gruset. Det er et sjældent flot område, især på grund af det store antal Strand-Mandstro, som dog hovedsageligt står på strandvolden og strandoverdrevet. Af andre arter skal nævnes Sand-Star (*Carex arenaria*), Hejrenæb (*Erodium cicutarium*), Liggende Hejre (*Bromus hordeaceus* ssp. *thominii*), Sodaurt (*Salsola kali*), Strand-Bede, Marehalm og Fliget Vejbred (*Plantago coronopus*) samt Bidende Stenurt (*Sedum acre*), som underligt nok ikke er set i den sydlige del af øen.

Strandenge

Det er stort set kun på østsiden af øen, der findes strandeng, som flere steder vegetationsmæssigt har fineste zoner. Yderst ses dominans af Strand-Annelgræs (*Puccinellia maritima*), som indefter afløses af Harril (*Juncus gerardi*) og Strand-Vejbred (*Plantago maritima*), dernæst af Rød Svingel (*Festuca rubra* ssp. *rubra*) og Jordbær-Kløver (*Trifolium fragiferum*).

På østsiden af Esø er strandengen domineret af Strand-Malurt. Alle andre strandengsarter optræder her kun i mindre mængder. Yderst er der en smal zone med Strand-Annelgræs samt lidt Strand-Mælde (*A-*

Strand-Mandstro (*Eryngium maritimum*)

er en pryd for stranden. Her på Mejlø findes den kun på vestsiden af øen, hvor den især er talrig i det sandede strandområde mod nordvest. I dette område er den sammen med Bidende Stenurt (*Sedum acre*), Rød Svingel (*Festuca rubra* ssp. *rubra*), Gul Snerre (*Galium verum* ssp. *verum*) og Marehalm (*Leymus arenarius*). Især om efteråret er denne bestand et fascinerende skue i det lave sollys, når den på højere bund ledsages af store parasolhatte i hobetal. På Mejlø er den vistnok endnu i fred for blomstertørre-interesserede, og de græssende dyr skal nok klogeligt holde sig på afstand af "Fru Strandtidsel".

triplex littoralis), Alm. Salturt (*Salicornia europaea*), Strandgåsefod (*Suaeda maritima*), Harril, Kødet Hindknæ (*Spergularia marina*), Strand-Vejbred, Strand-Asters (*Aster tripolium*), Sand-kryb (*Glaux maritima*) og Stilket Kilebæger (*Halimione pedunculata*). Inden for findes et lavereliggende og noget tuet strandengsområde med nogle af de nævnte arter samt Strand-Firling (*Sagina maritima*), der mest er set på tuer af Gul Engmyre.

På sydsiden af Esø opnår strandengen en største bredde på ca. 10 meter. Af ikke tidligere nævnte arter vokser her Engelsgræs (*Armeria maritima* s.lat.). På tuer i den højestliggende del af strandengen yderligere Fliget Vejbred, som ved Esø's sydside desuden også vokser i den højestliggende del af strandengen. Her fandtes under besøget i 1993 på kun én tue masser af Smalbladet Hareøre (*Bupleurum tenuissimum*), på en anden mængder af Fliget Vejbred, højst besynderligt. Smalbladet Hareøre er i øvrigt i følge HT ikke set i den nordøstlige del af Fyn i mange år. I 1994 så EW den desuden på den sydvestlige del af Bogø, hvor den også er set af Per StidSEN.

Ved krumodden i syd findes der i de partier, der ikke dagligt overskylles, en strandengsvegetation bestående af Strandgåsefod, Strand-Annelgræs, Alm. Salturt, Sandkryb, Strand-Vejbred og Vingebrøfet Hindknæ (*Spergularia media*), i de højestliggende dele også Strand-Malurt.

En del af det lavtliggende område vest og nordvest for Esø består af strandengsområder uden nogen tydelig zonering, vel på grund af et rigt udviklet losystem. Herfra skal blot nævnes det lille, ofte svært opdagelige græs Spidshale (*Parapholis strigosa*) samt den lidet iøjnefaldende og meget sjældne Spæd

Strand-Bede (*Beta vulgaris* ssp. *maritima*)

I TBU-rapporten vedrørende Chenopodiaceernes udbredelse i Danmark (Hansen & Pedersen 1968) oplyses, at spredningen af Strand-Bede i Danmark antageligt udgik fra Ærø, hvorfra den er angivet af Hornemann (1796). Siden da har den langsomt, men sikkert, spredt sig med strøm og materialevandring nordover gennem Store Bælt, først langs kysten af Sjælland. Det kan nævnes, at den i 1838 blev fundet på Reersø mellem Kalundborg og Korsør, i 1843 på Ourehoved på Ærø, i 1848 på Hindsholm, i 1867 ved Kalundborg, i 1890 på Sjællands Odde og i 1896 på Sejerø. Det formodes, at den fra Nordvestsjælland med strømmen er spredt til Hindsholm, Samsø og Østjylland. Det kan også nævnes, at fundet fra Hindsholm blev gjort af Johan Lange, og at der desuden fandtes et herbarieksemplar i Hofman Bangs herbarium fra frk. Caroline Rosenberg.

På Mejø er den formodentlig først kommet inden for de seneste år. De første, der meddelede, at de har set den, er Henning Heldbjerg og Lars Hansen med fund i 1983. Under EW's maj-besøg i 1989 blev den set ét sted, og i 1993 var der 4, adskilte bestande, så der er nu fart på. Flest var der på vestsiden af øen, lige vest for Esø. Her voksede den på den øverste del af stranden og på den nederste del af strandoverdrevet, inden for et ret snævert område sammen med Alm. Kvik (*Elytrigia repens*), Marenhalm (*Leymus arenarius*) og Blågrøn Svingel (*Festuca rubra* ssp. *pruinosa*). Det skal ligeledes nævnes, at den i 1993, sandsynligvis for første gang, blev fundet på nabøøen Enø.

dække med f.eks. Alm. Bakketidsel (*Carlina vulgaris* ssp. *vulgaris*), Mark-Krageklo (*Ononis repens*), Gul Snerre (*Galium verum* ssp. *verum*), Dunet Vejbred, Bredbladet Timian (*Thymus pulegioides*), Lav Tidsel (*Cirsium acaule*), Bakke-Jordbær (*Fragaria viridis*) og Krybende Potentil (*Potentilla reptans*). Øverst på klinten her, bl.a. ved et menneskeskabt spor, desuden en hel del Trekløft-Alant (*Inula conyza*).

Skrænter, overdrev og strandoverdrev

Med undtagelse af det lavliggende strandengs- og kærområde vest og nordvest for halvøen Esø har Mejlø øen rundt skrænter og overdrev, i nord og nordvest, som lige nævnt, dog klinter.

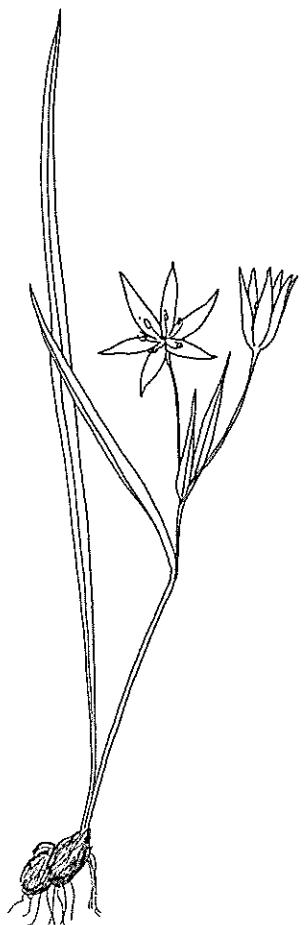
Ved østsiden af Esø er størstedelen af skrænten kratbevokset med Engriflet Hvidtjørn (*Crataegus monogyna*), Glat Hunde-Rose (*Rosa canina* ssp. *canina*) og Slåen (*Prunus spinosa*). Urter og græsser findes oftest kun, hvor vedvæksterne er mere spredtvoksende eller i udkanten af krattet. Det drejer sig bl.a. om Alm. Røllike (*Achillea millefolium*), Alm. Katost (*Malva sylvestris*), Horse-Tidsel (*Cirsium vulgare*), Stor Nælde (*Urtica dioica*), Håret Viol (*Viola hirta*), Feber-Nellikerod (*Geum urbanum*) og Hulsvøb (*Chaerophyllum temulentum*). Under maj-besøget i 1989 fandtes desuden Desmerurt (*Adoxa moschatellina*). Ved Esø's sydside er krattet diffust og langt fra kønt. Her indgår især Alm. Hyld (*Sambucus nigra*).

Området umiddelbart nord for Enø er uden skrænter, og her findes en rig overdrevsflora med arter som Bakke-Nellike (*Dianthus deltoides*), Gul Snerre, Fåre-Svingel (*Festuca ovina*), Liden Klokke (*Campanula rotundifolia*), Bredbladet Timian, Håret Høgeurt (*Hieracium pilosella*), Alm. Kamgræs (*Cynosurus cristatus*), Alm. Rajgræs (*Lolium perenne*), Vild Løg (*Allium oleraceum*) og Krybende Potentil. Af meget tidlige arter findes desuden Mark-Frytle (*Luzula campestris*), Kornet Stenbræk (*Saxifraga granulata*), Vedbend-Ærenpris (*Veronica hederacea* ssp. *hederacea*), Vår-Gæslingebломст (*Erophila verna*), Krat-Viol (*Viola riviniana*), Hvid Anemone (*Anemone nemorosa*), Eng-Guldstjerne (*Gagea pratensis*), Knold-Ranunkel (*Ranunculus bulbosus*) og Vår-Vikke (*Vicia lathyroides*). De spredte buske er hovedsageligt Engriflet Hvidtjørn.

På østsiden af øen – fra området vest for Enø og til umiddelbart nord for øens sydspids – er skrænten bevokset med et meget tæt krat, hvor urter og græsser kun i åbninger har nogenlunde vilkår. Andre arter end de før nævnte er Alm. Pimpinelle (*Pimpinella saxifraga*), Alm. Brunelle (*Prunella vulgaris*), Alm. Kællingetand (*Lotus corniculatus*), Vellugtende Gulaks (*Anthoxanthum odoratum*), Hulkavet Kodriver, Græsbladet Fladstjerne (*Stellaria graminea*) og Hjertegræs (*Briza media*). Desuden findes bemærkelsesværdigt mange Alm. Hjertespand (*Leonturus cardiaca*) samt Skov-Stilkaks (*Brachypodium sylvaticum*), Alm. Agermåne (*Agrimonia eupatoria*) og Dag-Pragtstjerne (*Silene dioica*). Under besøget i 1987

Eng-Guldstjerne (*Gagea pratensis*)

To arter af Guldstjerne er fundet på Mejlø. Foruden Eng-Guldstjerne, som er fundet af såvel M.L. Mortensen i 1900 som af A. Mentz, der nævner den i sin artikel "Lillestrand" i tidsskriftet "Danmark" (1944), drejer det sig om Hylster-Guldstjerne (*G. spathacea*), fundet i 1889 af Th. Schiøtz og i 1902 af M.L. Mortensen. Vi har kun set Eng-Guldstjerne under det tidlige besøg i maj 1989. Da voksede den på såvel det afgræssede overdrev nordvest for Esø som sydvest derfor. I umiddelbar nærhed af den nordlige forekomst voksede bl.a. Hvid Anemone (*Anemone nemorosa*). I 1993 er Eng-Guldstjerne i øvrigt genfundet ved Korshavn lige nord for Mejlø af Per Stidsen.

og også i 1993 fandtes desuden flere bestande af Katteurt (*Nepeta cataria*), jf. figurteksten. Den øverste, flade del, hvori indgår kote 10 på kortet side 3, er stærkt tilvokset med roser, brombær og tjørn. Urtevegetationen findes fortrinsvis i eller ved de mange kringelkroge, som kreaturerne igennem mangfoldige år har skabt og vedligeholdt. Den dag, da der ikke mere afgræsses, vil krattet meget hurtigt vide sig ud og dække disse få, lysåbne steder. Af arter herfra kan nævnes Horse-Tidsel, Rejnfan (*Tanacetum vulgare*), Alm. Knopurt (*Centaurea jacea*), Korsknap (*Glechoma hederacea*), Hvas Randfrø (*Torilis japonica*) samt de fleste, der også voksede på skrænten. Brombærrrene er fortrinsvis *Rubus horridus*.

Området mellem de to sydligste knolde består af et strandoverdrev med arter som f.eks. Alm. Røllike, Gul Snerre, Alm. Kvik, Rødknæ (*Rumex acetosella*), Rød Svingel og Engelskgræs (*Armeria maritima* s. lat.).

Den sydligste moræneknold er på nordsiden ret stejl og rummer en meget interessant flora. Heraf skal fremhæves Hulkravet Kodriver, Lav Tidsel, Alm. Bakketidsel, Bredbladet Timian, Nikkende Limurt (*Silene nutans*), Vild Hør (*Linum catharticum*), Eng-Brandbæger (*Senecio jacobaea*), Dunet Vejbred og Bugtet Kløver. På østsiden igen masser af Alm. Hjertespand samt Håret Viol og Hundetunge (*Cynoglossum officinale*).

På vestsiden af knolden findes ved fodten af skrænten og et stykke op ad den Tornet Salat (*Lactuca serriola*). Desuden, hvor der er passende livsbetingelser, igen arter som Hjertegræs, Dunet Vejbred og Lav Tidsel, men også Kransbørste (*Clinopodium vulgare*), Alm. Sølv-Potentil (*Potentilla argentea* ssp. *argentea*), Bakke-Jordbær, Filtbladet Kongelys (*Verbascum thapsus*), som er gemt godt af vejen blandt buske og træer, samt Bjerg-Rørhvene (*Calamagrostis epigeios*) og i 1987 2 eksemplarer af Strand-Nellike (*Dianthus superbus*). Af vedvækster findes Benved (*Euonymus europaeus*) samt nogle meget store og gamle Navr (*Acer campestre*).

Overdrevet nordvest for vandhullet (se kortet side 3 lige under navnet Mejlø) har inden for de sidste par år

Katteurt (*Nepeta cataria*)

Det var et af årets fund i 1987 at genfinde Katteurt på Mejlø, jf. Alfred Hansen 1990. Den er mærkeligt nok den første, kendte art fra øen, fundet af Th. Schiøtz mellem 1879 og 1883 (Lange & Mortensen 1884), senest omtalt af Andersen (1910). Under besøget i 1987 blev den fundet 2 steder på øens sydlige del, hvor den stod i stort antal på de tilgroede skrænter sammen med en anden lægeplante, Alm. Hjertespand (*Leonurus cardiaca*). Det ene sted var der 10 store og livskraftige eksemplarer. I 1993 sås arten over for Enø. Men siden Mentz besøgte øen, velsagtens tidligt i 1940'erne, er der bl.a. i den sydlige del sket en voldsom tilgroning af skrænterne, hvilket ved en sammenligning med hans fotos i artiklen "Lillestrand" tydeligt ses. Det er derfor højest sandsynligt, at Katteurt en skønne dag bliver udkonkurreret. Katteurt, som er fundet ca. 100 steder i Danmark (Løjtnant & Worsøe 1993), er nu yderst sjælden, og fra de fleste tidlige voksesteder, hovedsageligt i landsbyer, er den nu forsvundet, medens den stadig findes nogle få steder ved bl.a. borgruiner og klostre. Katteurt er tidligere også kendt fra Snavé i det østlige Hindsholm og fra Scheelenborg. Muligvis er den kommet til Mejlø med fiskere og sæljægere, da Scheelenborg i 1700-tallet drev sæljagt i Lillestrand. Hver sommer blev der nedlagt ca. 1000 sæler, og bestanden blev efterhånden udryddet, formodentlig på grund af denne rovdrift. Som et supplement kan det nævnes, at vi har genfundet Katteurt på Helnæs. Hvordan de 2 lægeplanter er kommet til den ubeboede Mejlø, ved man ikke.

gennemgået en forskønnelseskur, idet talrige buske og mindre træer er blevet fjernet. I dette område vokser bl.a. Mørk Kongelys (*Verbascum nigrum*) samt 3 arter af Tidsel, nemlig Ager-Tidsel, Horse-Tidsel og Lav Tidsel, men også Alm. Bakketidsel er til stede.

Strandoverdrevet vest og nordvest for det lille vandhul over jl i Mejlø (se kort side 3) rummer arter som Liden Klokke, Vild Løg og Skov-Løg (*Allium scorodoprasum*), Fåre-Svingel, Gul Snerre, Rødknæ, Alm. Hvænne (*Agrostis tenuis*), Bakke-Knavel (*Scleranthus annuus* ssp. *polycarpos*) og Bakke-Nellike, sidstnævnte også i en form med blegrøde kronblade. Desuden fandtes i 1993 ca. 20 eksemplarer af Bulmeurt (*Hyoscyamus niger*) og i et tuet område en del Strand-Nellike sammen med bl.a. Bakke-Nellike, Håret Høgeurt, Engelskgræs og Alm. Røllike. På den kratbevoksede skråning desuden Hulrodet Lærkespore (*Corydalis bulbosa*), Hvid Anemone, Glat Ærenpris (*Veronica serpyllifolia*) og Trefliget Ærenpris (*V. triphylla*). Sidstnævnte ses nu kun sjældent i Fyns Amt.

Mod nordøst findes på strandoverdrevet en mærkværdig sammenblanding af strandoverdrevsplanter som Rød Svingel, Engelskgræs og Blågrøn Svingel sammen med strandengsarter som Alm. Salturt, Strand-Malurt, Strand-Vejbred, Strand-Firling og Fliget Vejbred.

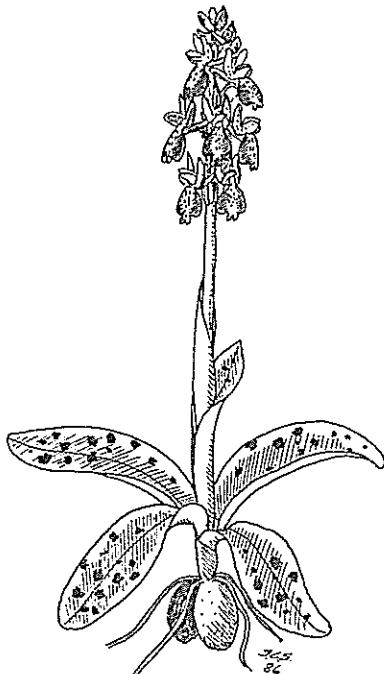
Den nordlige, centrale del af øen er lutter overdrev. En stor del af dette var i 1993 så tilvokset med især brombær, at ikke alle kroge kunne undersøges. Kvæget har i nogle områder trådt stier, i andre områder var det også for dem uladsiggørligt at komme frem. Den tidligere unikke vegetation med bl.a. en så sjælden art som Trekløft-Alant, jf. figurtekst side 8, er ved at blive kvalt af vedvækster. Andre arter fra dette område er Skov-Stilkaks, Læge-Stenfrø (*Lithospermum officinale*), Aften-Pragtstjerne (*Silene alba*) og Glat Dueurt (*Epilobium montanum*).

Ferskvandshullet, strandsøer og andre vådområder

Det eneste, regulære og velsagtens altid permanente ferskvandshul ligger i en lavning på overdrevet omrent midt på øen, lidt nord for jl i Mejlø, se kortet side 3. Det er ikke ret stort, kun få hundrede m². Her findes

Tyndakset Gøgeurt (*Orchis mascula*)

er tilsyneladende angivet første gang fra Mejlø af Botanisk Rejsehold i 1977. Under sit besøg den 30. maj 1980 optalte Thor Hestnes bestanden til 333 blomstrende eksemplarer på en østvendt skråning med græs og krat beliggende på Mejlø's nordlige del. Denne bestand er siden blevet optalt af Lars Hansen i forbindelse med officielle yngle fugletællinger i maj 1981, 1983 (med Henning Heldbjerg), 1984 og 1988 (med Viggo Lind) til hhv. 110, 166, ca. 105 og ca. 50 blomstrende eksemplarer. I forbindelse med besøget i 1984 nævner Lars Hansen i dagsrapporten for 30. maj, at Tyndakset Gøgeurt nu kun findes i et meget lille område på højst 10 m², der trues af buskvækst. I 1988 synes tjørnebuskene yderligere at have bemægtiget sig magten på denne plæt, og siden er der ikke noteret orkidéer dette sted. Imidlertid findes Tyndakset Gøgeurt også på plateauet oven for nordskrænten syd for den store strandeng, dvs. sydvest for Esø. Her er optalt over 200 blomstrende planter i maj 1981 (Lars Hansen), 260 i maj 1984 (Henning Heldbjerg og Lars Hansen) og over 100 i 1986 (Lars Hansen og Viggo Lind). Tilgroning er endnu ikke så fremskreden her, og i efteråret 1993 og 1994 har HT set frugtstandere af orkidéen på denne lokalitet.

naturligvis en hel del arter, som ikke er set andre steder på øen. Det drejer sig bl.a. om Glanskapslet Siv (*Juncus articulatus*), Liden Andemad (*Lemna minor*), Tornløs Hornblad (*Ceratophyllum submersum*), Kær-Guldkarse (*Rorippa palustris*), Strand-Vandranunkel (*Batrachium baudotii*) og Krybende Hvene (*Agrostis stolonifera*). Desuden Strand-Kogleaks (*Scirpus maritimus*), Jordbær-Kløver (*Trifolium fragiferum*) og engformen af Rødkløver (*T. pratense* var. *maritimum*). Under besøget i 1987 fandtes desuden Rød Gåsefod (*Chenopodium rubrum*) og Blågrøn Gåsefod (*C. glaucum*). De kunne ikke findes i 1993, men Blågrøn Gåsefod fandtes i 1994 i det saltvandsprægede vandhul lige nord for den store strandeng.

En lille, svag lavning i strandoverdrevet i Mejlsø's nordøstlige del er muligvis i regnfulde perioder omdannet til et sumpet område, eventuelt et mindre vandhul. Det kunne arter som Knop-Siv (*Juncus conglomeratus*) og Håret Star (*Carex hirta*) tyde på.

I og ved et par strandsøer, også i nordøst, vokser strandengsarter som Strand-Vejbred, Strandgåsefod, Strand-Annelgræs, Alm. Salturt, Vingefrøet Hindeknæ og Strand-Trehage (*Triglochin maritimum*) samt Strand-Firling.

Vegetationsudviklingen på Mejlsø generelt

Mejlsø, der stadig rummer overdrev som på fællesskabets tid, huser mindelser om svundne tiders urskov i form af forårstidens flor af Hvid Anemone og de talrige tjørne, der måske er rester af en meget gammel urskov.

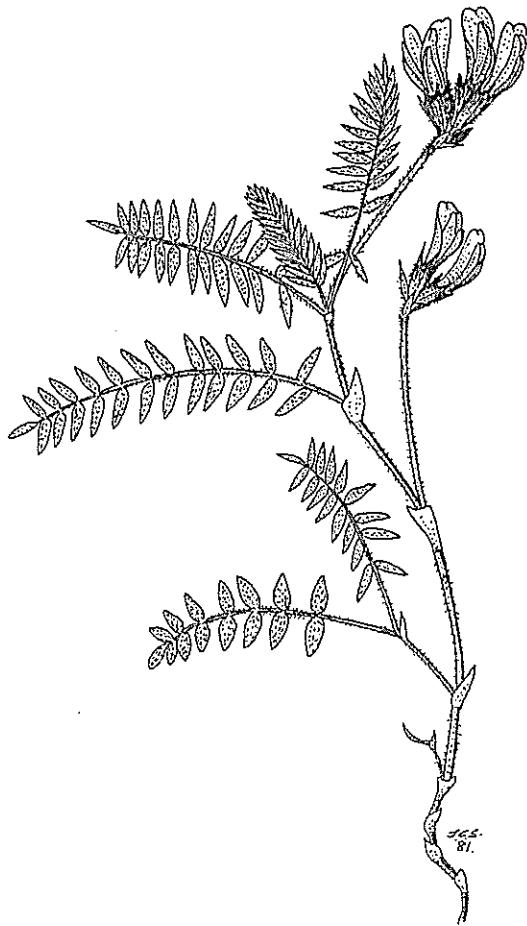
Dansk Botanisk Forenings ekskursionsberetning fra 1969 omtalte en temmelig stærkt afgnavet Mejlsø, hvilket kan sammenholdes med, at Anton Andersen (1910) i den tids ånd omtalte løsgående får og ungkvæg lidet respektfuldt. De mange fåe nippede vel af de planter, Andersen gerne ville finde.

I dag er der næppe tvivl om, at bakkeknoldenes overflader er under tilgroning – dyrene foretrækker at afgræsse Mejlsø's strandengspartier, ligesom antallet af græssende dyr synes aftaget. Erik Vinther og Jørn Munk Andersen bemærkede under deres besøg på Mejlsø i 1983: "Den øvrige del af øen" (ud over strandengen) "er i stærk tilgroning med bl.a. hvidtjørn, rose, græsser og Ager-Tidsel."

Bevis for tilgroning gives f.eks. ved at sammenligne fotos hos Mentz (1944) og smalfilm optaget af

Dansk Astragel (*Astragalus danicus*)

Nogle sjeldne overdreves-/strandoverdrevesarter foretrækker i Fyns Amt de nedbørsfattigste egne nær Store Bælt og det sydlige Kattegat, særligt Hindsholm. Dansk Astragel har alle sine 7 kendte, fynske voksesteder på Hindsholm, således Tornen (Per Stidsen 1989), Vestermade (Bo K. Stephensen 1993), Fyns Hoved, spidserne af Midskov- og Langø-halvøerne samt Bogø og Mejlsø i Lillestrand. Denne sirlige ærteblomstrede er dog langt hyppigere på Bogø end på Mejlsø, hvor den er fundet første gang af Th. Schiøtz i 1891. Mentz (1944) anfører, at den fandtes i rigelig mængde. Senere er den fundet af M. Bojsen Mortensen i 1940'erne. I 1986 fandt to af Natur & Ungdoms medlemmer, Lars Hansen og Thor Hestnes, den som almindelig på overkanten af skranten syd for den store strandeng. Siden har ingen set den. Hjorterod (*Seseli libanotis*), en anden storebæltsplante, har ligeledes samtlige sine fynske voksesteder på Hindsholm. Den er imidlertid sidst set på Mejlsø i forrige århundrede, idet Andersen (1910) blot refererer til fund af Th. Schiøtz og Otto Møller fra 1886.

Jørn Munk Andersen i 1960'erne med tilstanden i dag. Se også billedet af den sydlige top-ø's nord-skrænt i denne ø-flora side 14.

Vegetationsudviklingen på skrænter undersøgt af Bojsen Mortensen

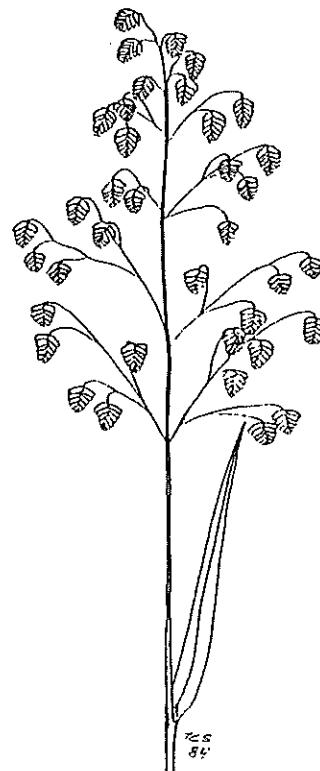
Philipsen Schmidt forsøgte i 1976 at genfinde den sandet-lerede vestskrænt på Mejlø's nordø, hvor Bojsen Mortensen havde udført sin analyse nr. 23 i 1940'erne (Bojsen Mortensen 1953). Det lykkedes imidlertid næppe. Blandt de 4 almindeligste græsser hos Philipsen Schmidt var ingen af Bojsen Mortensens 5 almindeligste græsser. Ydermere var Skov-Stilkaks (*Brachypodium sylvaticum*) klar dominant i 1976, hvorimod den overhovedet ikke fandtes i 1940'erne. I Bojsen Mortensens terminologi er vegetationen på Philipsen Schmidts skrænt nærmest en blanding af et skovsteppeagtigt samfund og en subkontinental græsl.

Skrænten fra 1976 genfindes i 1989 (og 1994) stadig let som voksested for den meget sjældne kurvblomstrede Trekløft-Alant (*Inula conyzoides*), der ikke forekom i Bojsen Mortensens analyse. Kun 4 af Philipsen Schmidts 31 arter kunne ikke genfindes i 1989 (alle arter, som ikke var fundet i cirkelflader). Philipsen Schmidts "små usle buske" af Slåen (*Prunus spinosa*) og Hvidtjørn (*Crataegus* spp.) er nu blevet større, mens Skov-Stilkaks stadig er stedvis dominant på skrænten. Trekløft-Alant optræder i mængde, men mere eller mindre kun i ly af gammel eller ung Slåen. Blandt øvrige "dobbeltgængere" i 1976 og 1989 er de "ægte" skovsteppearter Alm. Agermåne (*Agrimonia eupatoria*), Fladstrået Rapgræs (*Poa compressa*) og Gul Snerre (*Galium verum* spp. *verum*), de "falske" skovsteppearter (dvs. tilhørende andre geoelementer end det subpontiske) Bakke-Jordbær (*Fragaria viridis*), Håret Viol (*Viola hirta*) og Nikkende Limurt (*Silene nutans*), samt græsliarterne Alm. Bakketidsel (*Carlina vulgaris* spp. *vulgaris*), Dunet Vejbred (*Plantago media*), Hjertegræs (*Briza media*), Hulkravet Kodriver (*Primula veris*) og Lav Tidsel (*Cirsium acaule*). Vedr. skovsteppearter henvises til Pedersen (1962) og Tranberg (1992).

Bojsen Mortensen havde alle de 9 sidstnævnte arter – bortset fra Nikkende Limurt – i sin analyse, men med Philipsen Schmidts ord er analyserne fra 1940'erne hhv. 1976 næppe fra identiske lokaliteter. Sagen kompliceres af de mange nedstyrninger fra denne vestskrænt, som nu gør det livsfarligt for en botaniker

Hjertegræs (*Briza media*)

er stadig almindelig på overdrev og enge på Mejlø. Hvilke andre arter har skabt så megen opmærksomhed og naturglæde? Den Blå Anemone (*Anemone hepatica*) i marts, Bøgen (*Fagus sylvatica*) i maj eller f.eks. valmuer senere på sommeren. Vi har alle ledet snesevis af naturhistoriske ekskursioner. Skulle vi have den glæde på et eller andet tidspunkt at lede en ekskursion til Mejlø, da er vi sikre på, at den lille, flimrende Hjertegræs vil skabe større glæde blandt deltagerne end de botaniske, særlig sjældne specialiteter som Katteurt (*Nepeta cataria*), Trekløft-Alant (*Inula conyzoides*), Spæd Kløver (*Trifolium micranthum*) og Alm. Hjertespand (*Leonurus cardiaca*). Hvor er det dejligt, at vi ikke alle er fagbotanikere. For vi nænner næsten ikke at fortælle, at Hjertegræs var almindelig, ja, næsten meget almindelig, for blot 30–40 år siden. Men dræning og tilplantning samt tilgroning på grund af manglende høslæt og græsning samt godskning har gjort den til enhver ekskursions clou. På Mejlø skal den især findes på de kalkholdige skrænter og overdrev.

at færdes på skrænten, ligesom antallet af ynglende Tejst har været for stærkt nedadgående. Man kunne fremsætte den teori, at Philipsen Schmidts lokalitet rummer en del af Bojsen Mortensens lokalitet, idet resten er styrtet ned eller helt forsvundet, men faktisk hældte den dog kun 30°. Subkontinentale græslisamfund var og er (omend nu ofte noget mere tilgroede) almindelige på øerne i Lillestrand, som Bojsen Mortensen anfører.

Bojsen Mortensens skræntanalyse nr. 21 blev udført på Mejlø's centrale bakkeknolds sandet-leerde nordnordvestskrænt (Bojsen Mortensen 1953). Her fandtes i Bojsen Mortensens terminologi en typisk subkontinental græslis med de vidt udbredte ledearter Blågrøn Star (*Carex flacca*), Hjertegræs og Vild Hør (*Linum catharticum*) samt de subkontinentale ledearter Alm. Bakketidsel, Dunet Vejbred, Hulkgravet Kodriver og Lav Tidsel.

Lokaliseringen af skrænten volder vanskeligheder, fordi den åbne skrænt stadig i 1993 er meget bred (den åbne skränts midtpunkt peger stik NNV). Således også i 1976, da Philipsen Schmidt fandt noget ændrede dominansforhold og visse manglende kontinentale arter, f.eks. Dansk Astragel (*Astragalus danicus*), der dog er set i dette område af Lars Hansen og Thor Hestnes så sent som i 1986. Alle 7 ovennævnte ledearter genfandtes dog af Philipsen Schmidt – og måske med undtagelse af Blågrøn Star forekommer de alle stadigvæk talrigt på stedet. Endvidere forekommer Strand-Svingel (*Festuca arundinacea*) almindeligt i skräntens nedre del i alle 3 analyser, mens der øverst på skränten nu synes at være en tilgroning i gang med især Rose (*Rosa sp.*) og Hvidtjørn. I 1940'erne og i 1976 var skränten helt uden vedplanter. Dunet Havre (*Helictotrichon pubescens*), der ikke ses mange andre steder på Mejlø, synes at være i tilbagegang. Til gengæld synes Katteurt (*Nepeta cataria*) at være indvandret i ly af buskene, idet den første gang sås her i 1989 – et stykke fra dens store og vel nok gammelkendte bestand på østsiden af Mejlø's centrale bakkeknold.

Nordskrænten af "top-øen" på Mejlø's sydligste ende. Ved sammenligning med K. Gemzøe's billede på side 444 hos Mentz (1944) anes tydeligt en vis tilgroning over de 50 år. Skränten rummer dog stadig sjældnere lyskrævende arter som Lav Tidsel (*Cirsium acaule*) og Nikkende Limurt (*Silene nutans*). Af svampe findes f.eks. Eng- og Spidspuklet Vokshat (*Hygrocybe pratensis* og *H. persistens*).

Foto: HT, 4 sept. 1993. Fotoretning sydøst.

Farvestærke blomster og blomster i afgivende farver

Anton Andersen (1910) skrev begejstret om de mange farvestærke blomster på Hindsholm. Især mente han, at arter inden for Nellikefamilien er kraftigere farvet på Fyns Hoved end andetsteds på grund af den store lysmængde. Bakke-Nellike (*Dianthus deltoides*) og Nikkende Limurt ses på overdrevsøerne iklædt meget intense rosarøde hhv. hvide farver. Et faktum er det, at solen Skinner relativt meget på Hindsholm (jf. den ringe nedbørsmængde). Ydermere forstærkes lyset af havets reflektion.

Mange planter, der normalt har blålige eller rødlige blomster, findes på Hindsholm som hvidblomstrede varianter, således f.eks. Bakke-Nellike, Mark-Krageklo (*Ononis repens*), Merian (*Origanum vulgare*) samt Alm. og Stor Knopurt (*Centaurea jacea* og *C. scabiosa*). På Mejø optræder den normalt lyst blålilla Strand-Asters i en hvidblomstret varietet, fundet af Thor Hestnes, der også har fundet den ved Korshavn lige nord for Mejø. Endvidere har EW fundet Bredbladet Timian (*Thymus pulegioides*) med hvide blomster og Bakke-Nellike med blegrøde blomster på Mejø.

Vokshatte på Mejø

Papegøje-Vokshat (*Hygrocybe psittacina*) har fået både danske og latinske artsnavn efter sine spragtede farver, der altid indeholder nuancer af grønt. Unge individer er ofte næsten helt dybgrønne. Arten er endvidere altid meget slimet. Papegøje-Vokshat er en af de hyppigste vokshatte i Danmark – i Vejle Amt overgås den i antal lokaliteter pt. kun af Voksgul Vokshat (*H. ceracea* – Jan Vesterholt pers. comm. til HT). Ikke desto mindre skulle der 5 besøg i vokshattesæsonen til, før den blev fundet på Mejø 15. oktober 1994. På plateauet af top-øen syd for den store strandeng blev optalt 26 frugtlegemer fordelt på ca. 8 mycelier, mens der på skrænten ned til ferskvandshullet på Mejøs nordlige del fandtes ét halvråddent eksemplar. Samme dag blevarten også registreret som ny for Bogø, hvor den fandtes 3 steder i form af 11 frugtlegemer fordelt på ca. 4 mycelier. Denne overraskende sjældenhed (af rødlisterarten Skarlagen-Vokshat er der f.eks. fundet langt flere frugtlegemer på begge øer) er pt. umulig at forklare. Papegøje-Vokshat kan kun forveksles med Brusk-Vokshat (*H. laeta*), som imidlertid er slimet på lamelæggen – og som lugter af brændt gummi efter ophold i æske (og når man har varmet næsen!). Brusk-Vokshat er (endnu?) ikke fundet på Mejø, mens den findes flere steder på Bogø. Dette hænger muligvis sammen med, at Brusk-Vokshat foretrækker en relativt mere sandet jordbund end Papegøje-Vokshat (kan blandt karplanterne sammenlignes med, at Hedelyng (*Calluna vulgaris*) er fundet på Bogø, men ikke på Mejø).

Vokshat (på latin *Hygrocybe*, dvs. våd hat) er en slægt af mest små og farvestrålende svampe med voksigtige lameller, der i Danmark omfatter knap 50 arter. De fleste vokshattearter danner formentlig mykorrhiza (svampprod) med tørbundsgræsser på mager bund. Derfor er deres foretrukne levestedder overdrev – landsbyernes fælles græsningsarealer, hvis de stadig er nogenlunde upåvirkede af pløjning, gødskning, sprojtning og kvælstofnedfald. Spredes der kunstgødning på et overdrev, forsvinder vokshattene øjeblikkeligt. Vokshatte er således ledarter for overdrevslocaliteter af betydelig naturmæssig værdi, hvor også sjeldne planter, laver, insekter, fugle, pattedyr mv. findes. På Rødliste '90 (Asbjørk & Søgaard (red.) 1991 efter Vesterholt & Knudsen 1990) opføres 23 arter eller omrent halvdelen af de danske vokshattearter.

Den måske bedste vokshattelokalitet på Mejlø's nordø er overdrevsskrænterne ned til den lille sø mod vest. Dette er næppe tilfældigt, idet husdyrene i adskillige år sikkert har opholdt sig forholdsvis meget på dette sted i forbindelse med adgang til ferskvand, der er en sjældenhed på Mejlø. Her findes f.eks. den næsten hvide Bleg Eng-Vokshat (*H. pratensis* var. *pallida*) sammen med sin flødefarvede hovedvariietet. I dette terræn med spredte rosen- og tjørnebuske, dybe totter af Hulbladet Fedtmos (*Scleropodium purum*) og Alm. Hvene (*Agrostis tenuis*) som den dominerende græsart, er hidtil også fundet Bitter (*H. reae*), Cinnober- (*H. coccinea*), Gul (*H. chlorophana*), Honning- (*H. reidii*), Liden (*H. insipida*), Papegøje- (*H. psittacina*), Snehvid (*H. virginea*), Spidspuklet (*H. persistens*) og Voksgul Vokshat (*H. ceracea*) samt de rødlistede arter Skarlagen- (*H. punicea*) og Tæge-Vokshat (*H. quieta*). Skarlagen-Vokshat er vor største art med smukke, skarlagenrøde farvetoner.

På Mejlø's centrale bakkeknold er især den nordlige del om efteråret forsynet med et farvestrålende vokshatteløft. Også her findes Bleg Eng- og den rødlistede Skarlagen-Vokshat, gerne voksende i ly af lave slænbuske. Græs-urtetæppet er artsrigt med Alm. Hvene, Alm. Kamgræs (*Cynosurus cristatus*), Alm. Røllike (*Achillea millefolium*), Blå-Klokke (*Campanula rotundifolia*), Bredbladet Timian, Bølget Bunke (*Deschampsia flexuosa*), Dunet Havre, Dunet Vejbred, Hjertegræs, Håret Høgeurt (*Hieracium pilosella*), Lancet-Vejbred (*Plantago lanceolata*), Lav Tidsel, Tandbælg (*Sieglungia decumbens*) og Tyndakset Gøgeurt (*Orchis mascula*). Sydligere er tilgroningens længere fremskreden med endnu spredte buske, Brombær-arter (*Rubus* spp.) samt høje græsser som Bjerg-Rørhvæne (*Calamagrostis epigeios*) på fremmarch. Cinnober-, Eng-, Gul, Honning-, Kegle-, Liden, Papegøje-, Skarlagen-, Snehvid, Spidspuklet og Voksgul Vokshat foretrækker her randen af husdyrenes veksler til at sprede sine sporer. Hidtil er med sikkerhed fundet 13 arter af Vokshat på Mejlø. I følge Rald (1985) kan et overdrev klassificeres som værende af national betydning, når her findes mindst 17 arter af Vokshat. Der er næppe tvivl om, at Mejlø ved flere besøg når op på de 17 arter (desværre foreligger ingen gamle fund, som de f.eks. kendes fra Jægersborg Dyrehave nord for København). På mange andre områder må Mejlø dog allerede siges at være en natur lokalitet af national betydning!

Både får, heste og kreaturer (oftest kvier og ungtyre) samt høslæt, gerne i forskellige kombinationer, synes velegnede til fortsat "oprindelig" drift (eller pleje) af vokshattelokaliteter, så længe græsningstrykket og måske især godtningstrykket i forbindelse hermed ikke bliver for højt. På Mejlø græsser ved siden af får og ungkreaturer endog geder i områder med bl.a. de rødlistede Skarlagen- og Tæge-Vokshat.

Strand-Malurt (*Artemisia maritima*)

Også i det fynske sprogområde anvendes Strand-Malurt i "folkemedicinen" som pikant krydring til en lille én til halsen. Kertemindes berømte naturskildreren Johannes Larsen skrev om den aromatiske plante: "Strand-Malurt sættes frisk på brændevin og må kun stå 12 timer, inden den filtreres fra, da denellers giver afsmag". Ud over som brændevinsurt har Strand-Malurt været anvendt som ormedrivende middel og mod fårs iktesyge. Strand-Malurt findes på alle øer i Lillestrand, hvor den ofte danner et karakteristisk grågrønt bælte i saltengenes Harril-zone (den mellemalte zone), gerne i tilknytning til sandet bund og/eller tangopskyl. På Mejlø er der mest af den på Esøs østside.

Den botaniske udforskning af Mejø (TBU-distrikt 30)

Efter skovrydningen har det enestående, ubeboede landskab på Mejø været en sand perle for botanikere, og mon andre af vores småøer har været så velundersøgt for planter. Den første angivelse af fund, vi kender til, findes hos Lange & Mortensen (1884), der blot meddelte, at Th. Schiøtz fandt Katteurt (*Nepeta cataria*) mellem 1879 og 1883. Ejendommeligt nok en kulturbetinget art. Sådanne er faktisk i mindretal på øen.

Theodor Schiøtz (1821–1900, cand. pharm. og brygger) var et af de første medlemmer af Dansk Botanisk Forening. Den sendte ham til Bornholm og Vestslesvig med opgaven at publicere en beretning om floraen dør. Et venskab med Johan Lange bevaredes hele livet. 1859 grundlagde han Albani-Bryggerierne A/S i Odense, og han genoptog i sine ældre år sin ungdomsinteresse og blev nu en ivrig, nordfynsk florist. Med sine venner besøgte han i sin lystkutter "Sakuntala" de nordfynske kyster. Nogle af hans fund blev publiceret i Lange's artslister, flere i A. Andersen's "Nordfyns Flora". Hans herbarium, som han skænkede til Odense Museum, blev, inden det forsvandt, gennemgået af Andersen, men også han vægtede vel mest, hvad der var sjældnest. Ud over Katteurt var han den første, der på Mejø fandt Klæbrig Hønsetarm (*Cerastium pumilum* ssp. *glutinosum*), Tjærenellike (*Lychnis viscaria*), Strand-Nellike (*Silene superbus*), Hylster-Guldstjerne (*Gagea spathacea*), Trekløft-Alant (*Inula conyzoides*), Hjorterod (*Seseli libanotis*, sammen med E. Møller), Fjernakset Star (*Carex distans*), Soløje-Alant (*Inula britannica*), Spæd Kløver (*Trifolium micranthum*) og Dansk Astragel (*Astragalus danicus*), alle mellem 1886 og 1892.

Et par andre aktive botanikere på den tid var **Elias Møller** (død 1895, stamhusbesidder til Østrupgård) og hans nevø **Otto Møller** (født 1876, læge). Særligt i årene 1888–1894 var de hver sommer på ekskursioner sammen med **Anton Andersen** (1856–1911, lærer i Havréhed og folkemindesamler), herunder til søs med E. Møller's lystkutter "Vala". Med Anton Andersens ord drog disse heldige botanikere ud på fornøjelige sommerture "for ligesom de gamle Vikinger at øve "Strandhugst" paa Kysterne". Det må have været en paradisk tid! Deres fund af sjeldne arter blev meddelt dels i Lange's oversigter, mere hos Andersen, for O. Møller's vedkommende i et ufuldendt samarbejde med C.H. Ostenfeld i Botanisk Tidsskrift.

Med "Nordfyns Flora" af Anton Andersen publiceredes vores omfangsrigeste lokalflora i Bot. Tids. 30 (1910). Han nævner her, at han på Mejø selv havde fundet Spidshale (*Parapholis strigosa*), Rosen-Katost (*Malva alcea*), Læge-Stenfrø (*Lithospermum officinale*) og Bakke-Nellike (*Dianthus deltoides*). De fleste af de andre arter, han nævner fra Mejø, er efter signaturerne EM, OM eller TS vedføjet et ! for at angive, at han selv har set planten på stedet (cf. s. 383) – og dette velsagtens netop i selskab med de nævnte. Af nye arter kan nævnes Liden Vandarve (*Montia minor*), Finger-Lærkespore (*Corydalis pumila*), Hulrodet Lærkespore (*C. bulbosa*), Merian (*Origanum vulgare*), Nikkende Limurt (*Silene nutans*), Vår-Vikke (*Vicia lathyroides*) og Tornløs Hornblad (*Ceratophyllum submersum*). I sin omtale af floraen i strandkrat slår han arterne fra Fyns Hoved sammen med dem fra Mejø. Man skal til artslisten for at få fordelt dem på rette sted. Herefter blev kun disse fundet i strandkrattet på Mejø, nævnt i Andersens rækkefølge: Klæbrig Hønsetarm, Bleg

Stilk Kilebæger (*Halimione pedunculata*)

findes lokalt, men vidtudbredt langs de fynske kyster. Udbredelsescentre findes øst for Bogense, på Bågø i Lille Bælt (Wessberg 1992), i den østlige del af Det sydfynske Øhav samt ved Lillestrand, hvor den f.eks. er talrig på Bogø og Mejø samt fåtallig på Vejlø.

Fuglegræs (*Stellaria pallida*), Nikkende Limurt, Bakke–Nellike, Rosen–Katost, Hylster–Guldstjerne, Finger–Lærkespore, Trekløft–Alant, Håret Viol (*Viola hirta*), Læge–Stenfrø og Hjorterod. Der havde været lige så meget grund til at nævne Kransbørste (*Clinopodium vulgare*), Merian og Dansk Astragel, som også blev fundet dør.

Af andre fund fra 1800-tallet skal nævnes *Gentiana campestris*, angivet (1893?) af P. Hempel (apoteker). Den er ikke set af Andersen og kan være tvivlsom, men som antydet af Per Rasmussen (1990), er der formodentlig tale om Baltisk Ensian (*Gentiana campestris* ssp. *baltica*), som i både 1993 og 1994 er fundet af HT på Romsø i samme TBU-distrikt. Endvidere fund fra en lille liste på Botanisk Museum med mindst 4 nyfund af fynboen Morten Larsen Mortensen (1881–1911, plantepatolog), nemlig Vår–Vikke (*Vicia lathyroides*) i 1892 og Roset–Springklap (*Cardamine hirsuta*) i 1893, medens såvel Eng–Guldstjerne (*Gagea pratensis*) som Tigger–Ranunkel (*Ranunculus sceleratus*) blev fundet i 1900. Da han fandt de to førstnævnte, var han blot 11–12 år gammel. I Carl Christensens "Den danske Botaniks Historie" bekræftes det, at han var florist fra drengeårene. Angivelsen af Lav Hindebæger (*Limonium humile*) i TBU–arkivet ved "ML" skyldes måske også M.L. Mortensen.

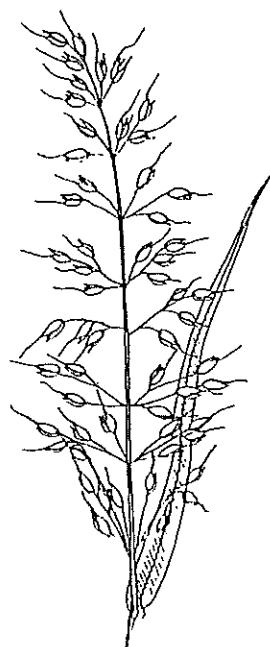
I Niels Jensens artikel "Ceratophyllum submersum L., Tornløs Hornblad i Danmark" (Flora og Fauna 65) oplyses, at professor Ostenfeld har fundet arten på Mejø, ligesom det også oplyses, at der ikke er belæg på Botanisk Museum. Anfred Pedersen nævner i brev (1995), at Ostenfeld aldrig har været på øen, så 1. fund af Tornløs Hornblad er åbenbart O. Møller's i 1894. 100 år efter ses den stadig talrigt i vandhullet mod nord.

I det historisk–topografisk–statistiske 5–binds værk "Danmark – Land og Folk" (1922) er afsnittet om plantevæksten netop udarbejdet af Ostenfeld. Kun ét konkret fund er nævnt fra Mejø, nemlig Blå Iris (*Iris spuria*). Der må dog rejses tvivl om rigtigheden. Men da den er fundet på den lille nabø Øggø, er det vel ikke helt utænkeligt, at den tidligere har haft voksested på Mejø, skønt det er svært at se, hvor det i så fald skulle være. I øvrigt bringer Jessen i Iridaceernes udbredelse i Danmark et citat fra teksten til Blå Iris i Flora Danica 5, hvor den anføres at være "almindelig på Øer ved Fyn". Der bringes dog kun i hans afhandling 2 fynske findsteder for den, Øgholm (=Øggø) og Iholm, og da Wind (1993) ikke med et eneste ord nævner Mejø, må al snak om den fra øen vel være slut. Den er derfor ikke medtaget i vores liste.

I årene 1921–1924 besøgte Achtion Friis og Johannes Larsen 132 af vore mindre øer. Mejø var den allerførste, der besøgtes. Det skete den 27. maj 1921. 10 arter nævnes af Friis; også her nævnes Blå Iris, idet han skriver, at den "... efter sigende skal være truffet på øen". Sandsynligvis har han oplysningen fra Ostenfeld.

I 1944 fandtes i tidsskriftet "Danmark", 4. årg., en beskrivelse af øerne i Lillestrand, hvor professor August Mentz på glimrende vis gennemgår øernes geologi og botanik ledsaget af pragtfulde landskabsbilleder. I alt nævnes godt en snes arter, deriblant rariteter som Trekløft–Alant, Spæd Kløver, Eng–Guldstjerne (*Gagea pratensis*), Slangeturge (*Ophioglossum vulgatum*), Strand–Nellike, Langklaset Vikke (*Vicia tenuifolia*) og Alm. Månerude (*Botrychium lunaria*). 3 af de arter, han nævner, er ikke siden set. Det drejer sig om den sidstnævnte samt Vedbend (*Hedera helix*) og Skov–Æble (*Malus sylvestris*). Som formand for Naturfredningsrådet var Mentz stærkt medvirkende ved bevaringen af Lillestrands unikke natur, idet der stadig i 1953 var planer om nye inddigninger af denne lavvandede vig (Bachmann 1988).

Draphavre (*Arrhenatherum elatius*)
ynder ikke græsning og er derfor sjælden på Mejø.

I 1941 besøgte lichenologen **Paul Gelting** øen. Der kendes 2 arter af lav fra denne tur.

Botanisk Tidsskrift 49 (1953) rummer en artikel om "Urte-samfund på skränter på Hindsholm". Forfatter er seminarielektor **M. Bojsen Mortensen**. Fra Mejø nævnes i selve teksten kun én art, Trekløft-Alant, medens 54 arter nævnes i cirklingsanalyser fra 2 kratfrie skräntlokaliteter. M. Bojsen Mortensen har til HT oplyst, at han udførte meget af sin botanisering på Hindsholm i 1944, men også med besøg de følgende år til 1951. Bojsen Mortensen husker 3 besøg på Mejø: Et udgående fra Brockdorff over Vejlø fulgt af en sopetur til Mejø, sekonderet af Sct. Bernhardshunden fra Brockdorff. Et andet i båd, lånt i Nordskov og et tredje en sen efterårsdag som vadetur fra vejen syd for Nordskov i koldt, ikke ligefrem lavt vand. Bojsen Mortensens skränter på Mejø får her i ø-floraen en speciel omtale på side 13 og 14.

I 1969 besøgte **Dansk Botanisk Forening** under ledelse af **Alfred Hansen** og **Sv.-E. Sandermann Olsen** Nordøstfyn, herunder øerne i Lillestrand med undtagelse af Bogø og Ægø den 1. august. I ekskursionsreferatet nævnes 51 arter, af hvilke 6 ikke var set før eller er blevet set siden. Det drejer sig om Sideskærm (*Berula erecta*), Storblomstret Hønsetarm (*Cerastium arvense*), Pille-Star (*Carex pilulifera*), Hollandsk Elm (*Ulmus x hollandica*), Kær-Svinemælk (*Sonchus palustris*) og Tyk Andemad (*Lemna gibba*).

I bindet "Nordfyn med omliggende Øer" i Gyldendals Egnsbeskrivelser (1970) er plantelivet beskrevet af fagkonsulent, overlærer Christian Pedersen. Det betvivles, at han selv har besøgt øen, siden han nævner Spæd Kløver fra krat og både Hundetunge (*Cynoglossum officinale*) og Strand-Mandstro (*Eryngium maritimum*) fra sandede enge, de 2 sidstnævnte akkurat som i Mentz' artikel "Lillestrand". Da beskrivelsen ikke rummer planter, som ikke er set af andre, medtages ingen angivelser her.

Den 18. juli 1976 aflagde **Jes Philipsen Schmidt** Mejø et besøg. Besøget var et led i forsøget på at genfinde M. Bojsen Mortensens kratfrie skräntlokaliteter på Hindsholm. I alt så han på turen 51 arter.

I 1977 udkom "Øerne omkring Fyn". Der er for Mejø's vedkommen- de ikke nævnt andre arter end Eg. Da der ikke er andre, der har set "Eg", figurerer den ikke i vores floraliste. Hvor besynderligt det end lyder, ser det ud til, at der er sket en forveksling med Navr (*Acer campestre*), som netop vokser ved østsiden af øen.

I årene lige før 1977 blev Mejø besøgt af **Kurt Due Johansen**, **Jørgen Larsen**, **Bent Staugaard Nielsen** og **Henning Rasmussen** i forbindelse med udarbejdelsen af "Øerne omkring Fyn". Kurt Due Johansen erindrer at have set Tyndakset Gøgeurt (*Orchis mascula*).

Den 22. maj 1977 besøgte "Botanisk Rejsehold" Mejø. Personerne, som var medlemmer af Natur & Ungdom, var **Knud Ib Christensen**, **Lisbeth Heerfordt** og **Bente Refslund**. På turen deltog endvidere **Lars Hansen** og **Christian Hemdrup** samt brødrene **Carsten** og **Per Stid- sen** – alle folk fra **Fyns Hoved Feltbiologisk Station**. Under turen så de 82 arter, af hvilke 7 ikke er set af andre, f.eks. Eng-Nellikerod (*Geum rivale*) samt Forskelligfarvet og Bakke-Forglemmegej (*Myosotis discolor* og *M. ramosissima*).

I årene 1977–1994 har mange medlemmer af Natur & Ungdom, som har en hytte umiddelbart nord for Nordskov på den nordligste del af Hindsholm, været på Mejø. Langt de fleste ekskursioner har haft orni-

Udspilet Star (*Carex extensa*)

Blandt de 37 arter, som Erik Vinther fra Fyns Amt fandt under sin strandensregistreringstur den 13. juli 1987, var bl.a. Udspilet Star og Liden Tusindgylden (*Centaurium pulchellum*), 2 ægte strandensarter, som var nye for øen.

tologisk karakter, men der er i årenes løb i protokoller i hytten nedfældet mange botaniske bemærknings. Disse protokoller er gennemgået. Når det har været muligt, og når vi har skønnet, at det havde interesse, er den enkelte finder nævnt ved initialer samt evt. årstal. I de fleste tilfælde er der blot nævnt, at det er Fyns Hoved Feltbiologisk Station (FS). Finderne er nævnt i den følgende oversigt. Nogle arter er kun set af disse medlemmer, blandt disse Krybende Læbeløs (*Ajuga reptans*), som i 1983 blev fundet af **Brian Martinsen** og Lars Hansen, Knoldet Mjødurt (*Filipendula vulgaris*) i 1982 af Lars Hansen samt Stor Fladstjerne (*Stellaria holostea*) og Flipkrave (*Teesdalia nudicaulis*) af **Henning Heldbjerg** og Lars Hansen i 1983. Stor Fladstjerne er senere også set af **Mogens Ribo Petersen** fra FS. Også **Jan Kæmpe, Viggo Lind, Lars Ravnsgaard, Ebbe Schmidt** og østrigeren **Robert Winkler**, alle fra FS, har besøgt Mejø i botanisk øjemed.

I Palle Gravesens Fyns-bind af "Oversigt over Botaniske lokaliteter" (1979) er de plantearter, der nævnes fra Mejø, sandsynligvis ikke set af ham selv, men stammer fra tidlige plantelister. De er derfor ikke medtaget i omstående floraliste.

Mellem 1980 og 1985 har **Thor Hestnes** været 8 gange på Mejø. Besøgene, der udgik fra Fyns Hoved Feltbiologisk Station, skildres i Dansk Botanisk Forening, Fynskredsens lokalitetsregister – derfor er de skilt ud fra (FS), hvorunder Thor Hestnes' 2 besøg på Mejø med Lars Hansen regnes, selv om de 8 førstnævnte besøg også er tilføjet dagsrapporterne. Thor Hestnes stiftede i 1984 Fynskredsen af Dansk Botanisk Forening og var dens første formand. 9 af de arter, han har fundet, er hverken set tidligere eller senere. Det drejer sig om en så interessant art som Ager-Kohvede (*Melampyrum arvense*) samt om arter som Hjælme (*Ammophila arenaria*), Sandskæg (*Corynephorus canescens*) og Sodaurt (*Salsola kali*).

I forbindelse med Fyns Amts strandengsundersøgelser har biolog **Erik Vinther** den 13. juli 1983 været på Mejø sammen med hortonom **Jørn Munk Andersen**, der gennem mange år har fulgt vegetationsudviklingen på øen. I Erik Vinthers liste er noteret 37 arter, blandt disse 2, som var "ø-nye". Det drejer sig om Udspilet Star (*Carex extensa*) og Liden Tusindgylden (*Centaurium pulchellum*). Senere besøgende har ikke set disse to arter. Vinthers fund er publiceret af Fyns Amt (1993).

Ud over de her nævnte er der talrige beretninger, omtaler og henvisninger i diverse tidsskrifter og bøger vedrørende Mejø (og de andre øer i Lillestrand).

Vore ekskursioner til Mejø har været som følger: **Erik Wessberg**: 23. aug. 1986, 16. maj 1987 med **Jens Bjerring Poulsen** og 5. aug. 1993. **Henrik Tranberg**: 9. aug. 1989, 15. okt. 1991, 14. nov. 1992,

Smalbladet Kællingetand (*Lotus tenuis*)

og Fjernakset Star (*Carex distans*) har i Fyns Amt nogenlunde samme udbredelse, dog med en væsentlig undtagelse: Smalbladet Kællingetand findes modsat Fjernakset Star (og uvist hvorfor) på næsten alle øer i Det sydfynske Øhav. Denne ærteblomstrede, hvis europæiske nordgrænse forløber lidt nord om Fyn, holder sig i Fyns Amt til ret svagt saltholdige lokaliteter ved kysterne. På halvøen Østerø ved Nyborg, hvis naturrester efter mange års bestræbelser på total ødelaeggelse nu endelig synes at stå over for en sidsteøjeblikks fredning, kendes Smalbladet Kællingetand tilbage fra hin sommerdag i 1860, da premierløjtnant Lund indstillede sit fællesblik på den – velsagts under en pause fra militærets skydeøvelser. På Mejø erarten, ligesom Fjernakset Star, sjælden, første gang fundet i 1969 under Dansk Botanisk Forenings ekskursion. Planten med de ganske nydelige, gule blomster er her stadig – og måtte den og Mejø's øvrige natur i al evighed slippe for den overlast, Østerø har lidt.

4. sept. 1993, 20. sept. 1994 og 15. okt. 1994. Desuden har **Bernt Løjtnant** i 1960'erne besøgt Mejlø adskillige gange. Under vore ekskursioner har vi i alt set 257 taxa, heraf 24 tilhørende slægten Mælkebøtte (*Taraxacum*). Af de 257 taxa er 78 kun set under vore ekskursioner. Det gælder arter som Desmerurt (*Adoxa moschatellina*), Filtet Burre (*Arctium tomentosum*), Østersø-Strandsennep (*Cakile maritima* ssp. *baltica*), Rød og Blågrøn Gåsefod (*Chenopodium rubrum* og *C. glaucum*), Smalbladet Hareøre (*Bupleurum tenuissimum*), Tornet Salat (*Lactuca serriola*) og Strand-Firling (*Sagina maritima*). Når en art er set af os, er den mærket med et !

I alt er der nu kendt 321 taxa fra Mejlø, hvilket er et meget højt antal, når der tages i betragtning, at der sandsynligvis aldrig har været drevet landbrug på øen, at det meste af øen er dækket af krat og overdrev, og at den menneskelige aktivitet ikke tilbringer øen særligt mange ukrudtsarter.

I langt de fleste tilfælde er benyttet Dansk Feltflora, 5. opl. 1994, til Mælder dog Pedersen 1968 og til Brombær Pedersen & Schou 1989.

For første gang er der i ø-floraerne medtaget svampe. Svampelisten er anbragt på side zz. Ligeledes de mosarter, vi er bekendt med.

Forkortelser

Ludvig Theodor Schiøtz: årstal samt (TS).

Elias Møller: årstal samt (EM).

Otto Møller: årstal samt (OM).

P. Hempel: (PH).

Carl Emil Hansen-Ostenfeld: (CHO).

Morten Larsen Mortensen: årstal samt (MLM).

Anton Andersen: 1910 (AA).

Achton Friis: 1921 (AF).

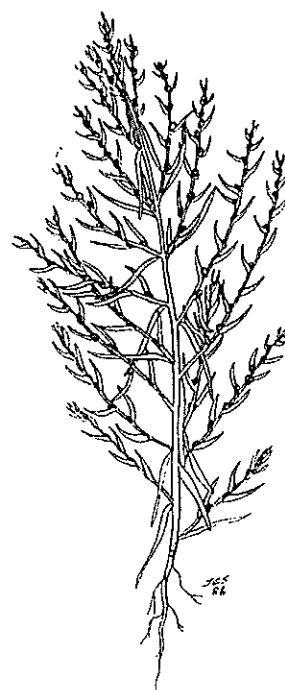
August Mentz: 1944 (AM).

Paul Gelting: 1941 (PG).

Marius Bojsen Mortensen: 1953 (MBM).

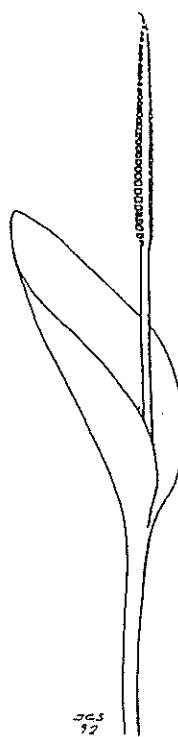
Strandgåsefod (*Suaeda maritima*)

For den inkarnerede danske botaniker er der ikke den samme spontane begejstring over fund af Strandgåsefod som over fund af den nært beslægtede, men langt sjældnere Tangurt. Begge arter er vel ellers lige særprægede, som de står der i deres saltpander. Strandgåsefod blev første gang noteret for Mejlø på Dansk Botanisk Forenings ekskursion til øen i 1969. Tangurt er derimod aldrig set på Mejlø, men i 1994 blev den genfundet for Nordøst-fyn af HT på strandengene vesten om Brockdorff – nærmere betegnet ved Lillestrand, 2 km fra Mejlø, i tangprægede erosionssaltpander sammen med Strandgåsefod. Der bør med andre ord også holdes udvik efter Tangurt på Mejlø – især på lokaliteter, hvor der også vokser Strandgåsefod. De største muligheder findes således på strandengene ved Esø. Om Tangurts tilsyneladende spredning i Fyns Amt hhv. i Danmark henvises til Fyns Amt (1993), hhv. Wessberg (1994).

Dansk Botanisk Forening: 1969 (BF).
Jes Philipsen Schmidt: 1976 (JPS).
Botanisk Rejsehold (Knud Ib Christensen, Lisbeth Heerfordt & Bente Refslund): 1977 (BR).
Natur & Ungdoms medlemmer boende i feltstationen: (FS).
Lars Hansen: 1981, 1982, 1984 eller 1986 (LH).
Lars Hansen & Thor Hestnes: 1981 eller 1986 (LH & TH).
Brian Martinsen & Lars Hansen: 1983 eller 1988 (BM & LH).
Henning Heldbjerg & Lars Hansen: 1983 eller 1985 (HH & LH).
Lars Hansen & Viggo Lind: 1986 eller 1988 (LH & VL).
Ebbe Schmidt, Lars Hansen, Mogens Ribo Petersen & Viggo Lind: 1989 (ES, LH, MRP & VL).
Mogens Ribo Petersen: ca. 1990 (MRP).
Jan Kæmpe, Lars Raunsgaard, Mogens Ribo Petersen & Robert Winkler: 1991 (JK, LR, MRP & RW).
Per Stidsen: 1994 (PS).
Thor Hestnes: 1980–85, 1980, 1984 eller 1985 (TH).
Erik Vinther & Jørn Munk Andersen: 1983 (EV).
Jørn Munk Andersen: (JMA).

Slangetunge (*Ophioglossum vulgatum*)
og Skov-Æble (*Malus sylvestris*) er kun set af
Menz i 1944. En anden art, Vedbend (*Hedera helix*), som Achtion Friis og Johannes Larsen bemærkede under deres ophold i 1921, er også i Menz' liste. Trods det, at mange botanikere siden har besøgt Mejlø, er den ikke iagttaget af nogen. Der er derfor stor mulighed for, at den er forsvundet derfra.

Acer campestre (*Navr*) – 1892 (OM) – 1921 (AF) – 1944: Enkelte individer på Østkysten af Øens Nordspids og i syd et anseligt Træ (AM) – 1969 (BF) – 1980–85 (TH) – 1982 (LH) – 1983 (HH & LH) – (JMA) – !

Achillea millefolium (*Alm. Røllike*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !

Adoxa moschatellina (*Desmerurt*) – !

Agrimonia eupatoria (*Alm. Agermåne*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1980–85 (TH) – (FS) – !

Agrostis stolonifera (*Krybende Hveme*) – 1969 (BF) – (FS) – 1983 (EV) – !

– *tenuis* (*Alm. Hveme*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – !

Ajuga reptans (*Krybende Læbeløs*) – 1983 (BM & LH).

Allium oleraceum (*Vild Løg*) – 1976 (JPS) – (FS) – !

– *scorodoprasum* (*Skov-Løg*) – 1980–85 (TH) – !

– *vineale* (*Sand-Løg*) – 1977 (BR) – (FS) – !

Alopecurus geniculatus (*Knæbøjet Rævehale*) – 1977 (BR) – 1983 (EV) – !

Ammophila arenaria (*Hjælme*) – 1980–85 (TH).

Anemone nemorosa (*Hvid Anemone*) – 1921 (AF) – 1944: I Græsdækket, vidner om den gamle Skovbund (AM) – !

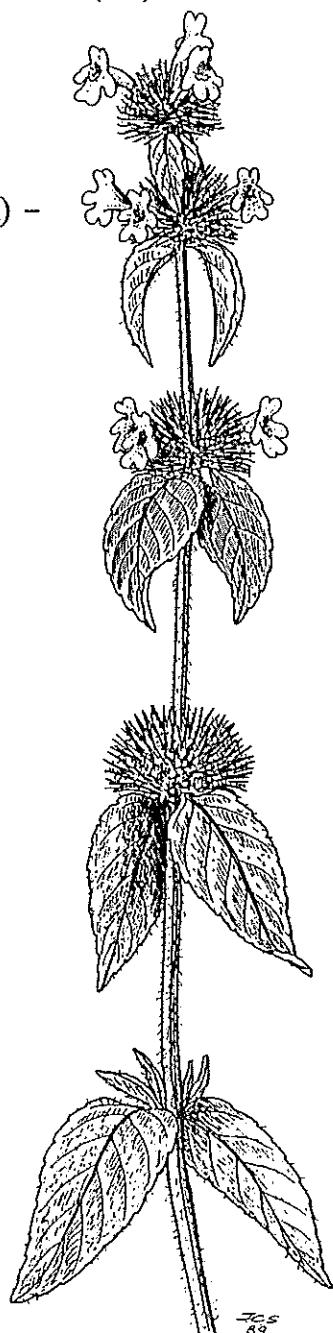
Strand-Nellike (*Dianthus superbus*)

er der ikke mange, der har set i Danmark. Det er der stadig lejlighed til på Mejø, hvor der endnu er et par mindre bestande, den største bestand på overdrevet umiddelbart nordvest for Esø. Men de resterende planter er – og har længe været – trængte på grund af tilgroning. Blomsterne har en "tropisk" skønhed, hvad angår såvel formen som farven og duften. Strand-Nellike har aldrig været almindelig i Danmark. Lange (1864) skriver således, at den er fundet i alle danske provinser (Jylland, Slesvig, Fyn, Lolland, Falster, Sjælland og Bornholm), og at den er sjældnest i Jylland, hvorfra der nævnes 3 findesteder. På kortet til "Caryophyllaceernes udbredelse i Danmark" (Pedersen 1959) ses ganske klart, at hovedparten af de danske fund ligger i Østdanmark og især øst for Store Bælt. I Jylland er der kun få fund i nord. I "Status over den danske flora" (Løjtnant & Worsøe 1993) indgår den i afsnittet "Sjældne indigene arter, som ikke er akut truede eller sårbar endnu". Det ser dog ikke særligt lyst ud for Strand-Nellike, da den er forsvundet fra flere af de kendte steder, og sjældent kommer nye til. Efter 1985 kendes der kun 11 voksesteder for den i Fyns Amt (HT).

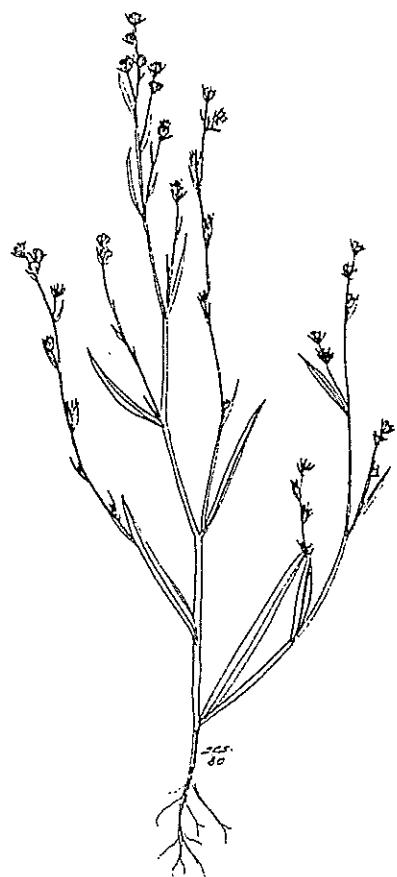
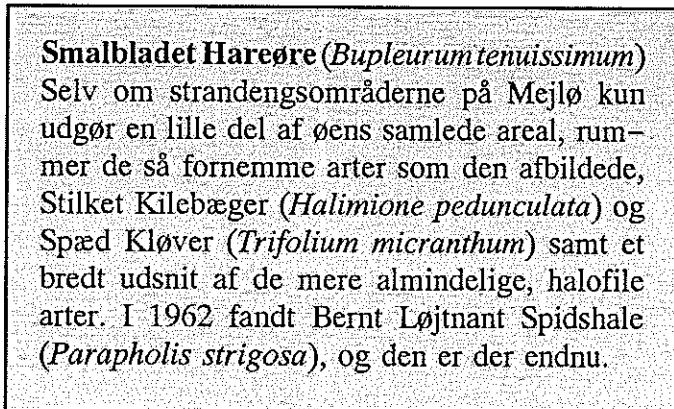

- Anthoxanthum odoratum** (*Vellugtende Gulaks*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – (FS) – !
Anthriscus sylvestris (*Vild Kørvel*) – !
Arabis hirsuta (*Stivhåret Kalkkarse*) – 1892 (OM) – 1910 (AA).
Arctium minus (*Liden Burre*) – 1969 (BF) – (FS) – !
– **tomentosum** (*Filtet Burre*) – !
Arenaria serpyllifolia (*Alm. Markarve*) – 1953 (MBM) – 1977 (BR) – !
Armeria maritima s. lat. (*Engelskgræs*) – 1944 (AM) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH)
– (FS) – 1983 (EV) – !
Arrhenatherum elatius ssp. **elatius** (*Alm. Draphavre*) – 1983 (BM & LH) – !
Artemisia maritima (*Strand-Malurt*) – 1969 (BF) – 1980–85 (TH) – (FS) – 1983 (EV) – !
Aster tripolium (*Strand-Asters*) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – 1983 (EV) – !
– – – **f. album** – 1980–85 (TH).
Astragalus danicus (*Dansk Astragel*) – 1891 (TS) – 1910 (AA) – 1944: I rigelig Mængde (AM) –
1953 (MBM) – 1980–85 (TH) – 1986: Alm. på overkant af
klint (LH & TH).
Atriplex latifolia s. str. (*Spydbladet Mælde*) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – 1983 (EV) – !
– **litoralis** (*Strand-Mælde*) – 1969 (BF) – 1980–85 (TH) – (FS) – 1983 (EV) – !
– **longipes** ssp. **longipes** (*Stilk-Mælde*) – !
– **patula** (*Svine-Mælde*) – !
– **triangularis** s.str. (*Melet Mælde*) – !
Batrachium aquatile (*Alm. Vandranunkel*) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH).
– **baudotii** (*Strand-Vandranunkel*) – !
Bellis perennis (*Tusindfryd*) – 1953 (MBM) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) –
(FS) – !
Berula erecta (*Sideskærme*) – 1969 (BF).
Beta vulgaris ssp. **maritima** (*Strand-Bede*) – 1983 (HH & LH) – !
Botrychium lunaria (*Alm. Månerude*) – 1944 (AM).

Kransbørste (*Clinopodium vulgare*)
som man ikke ser hver dag, trives stadig i fro-
dighed på Mejø, og her er den helt anderledes
stor og flot end de tætte småformer ("økoty-
per"), som jyder er så vant til at se på f.eks.
Hanstholm-, Bulbjerg-, Valbjerg-, Aggersund-
og Svinkløv-skrænterne. På Mejø er den set
i såvel den sydlige som i den nordlige del i
tilknytning til klat. Begge steder er der dog
tale om ret få individer.

- Brachypodium sylvaticum** (*Skov-Stilkaks*) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – (FS) – !
Briza media (*Hjertegræs*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
Bromus hordeaceus ssp. *hordeaceus* (*Blød Hejre*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – !
– ssp. *thominii* (*Liggende Hejre*) – !
– ssp. *sterilis* (*Gold Hejre*) – 1983 (BM & LH).
Bupleurum tenuissimum (*Smalbladet Hareøre*) – !
Cakile maritima ssp. *baltica* (*Østersø-Strandsennep*) – !
Calamagrostis epigeios (*Bjerg-Rørhvene*) – 1969 (BF) – !
Callitrichie sp. (*Vandstjerne-art*) – !
Campanula rotundifolia (*Liden Klokke*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1980–85 (TH)
– (FS) – !
Capsella bursa-pastoris (*Hyrdetaske*) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
Cardamine hirsuta (*Roset-Springklap*) – 1892 (OM) – 1893 (MLM) – 1910 (AA).
Carex arenaria (*Sand-Star*) – 1977 (BR) – (FS) – !
– *caryophyllea* (*Vår-Star*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – !
– *distans* (*Fjernakset Star*) – 1886 (TS) – 1910 (AA) – 1983 (EV) – !
– *extensa* (*Udspilet Star*) – 1983 (EV).
– *flacca* (*Blågrøn Star*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – !
– *hirta* (*Håret Star*) – 1969 (BF) – !
– *leporina* (*Hare-Star*) – !
– *nigra* (*Alm. Star*) – 1977 (BR).
– *otrubae* (*Sylt-Star*) – 1969 (BF) – 1983 (EV) – !
– *pairaei* (*Pigget Star*) – 1969 (BF) – !
– *pilulifera* (*Pille-Star*) – 1969 (BF).
– *spicata* (*Spidskapslet Star*) – !
Carlina vulgaris ssp. *vulgaris* (*Alm. Bakketidsel*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1977
(BR) – 1980–85 (TH) – 1988 (BM & LH) – (JMA) – !
Catabrosa aquatica (*Tæppegræs*) – 1892 (OM).
Centaurea jacea (*Alm. Knopurt*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1980–85 (TH) – !
– *scabiosa* (*Stor Knopurt*) – 1982 (LH).
Centaurium pulchellum (*Liden Tusindgylden*) – 1983 (EV).
Cerastium arvense (*Storbloomstret Hønsetarm*) – 1969 (BF).
– *fontanum* ssp. *triviale* (*Alm. Hønsetarm*) – 1953 (MBM)
– 1977 (BR) – (FS) – !

- Cerastium pumilum** ssp. **pallens** (*Klæbrig Hønsetarm*) – 1891 (TS) – 1900 (MLM) – 1910 (AA) – 1977 (BR).
- **semidecandrum** (*Femhannet Hønsetarm*) – !
- Ceratophyllum submersum** (*Tornløs Hornblad*) – 1894 (OM) – 1910 (AA) – 1977 (BR) – 1980 (TH) – !
- Chaerophyllum temulentum** (*Hulsvøb*) – 1969 (BF) – !
- Chenopodium glaucum** (*Blågrøn Gåsefod*) – !
- **rubrum** (*Rød Gåsefod*) – !
- Cirsium acaule** (*Lav Tidsel*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1980–85 (TH) – 1986 (LH & TH) – (JMA) – !
- **arvense** (*Ager-Tidsel*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1980–85 (TH) – (FS) – 1983 (EV) – !
 - **vulgare** (*Horse-Tidsel*) – 1953 (MBM) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Clinopodium vulgare** (*Krabsbørste*) – 1890 (OM) – !
- Cochlearia anglica** (*Engelsk Kokleare*) – 1983 (HH & LH) – !
- **danica** (*Dansk Kokleare*) – 1892 (OM) – 1977 (BR) – (FS) – 1983 (EV) – !
 - **officinalis** (*Læge-Kokleare*) – (FS) – 1983 (EV) – !
- Convolvulus arvensis** (*Ager-Snerle*) – 1976 (JPS) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Corydalis bulbosa** (*Hulrodet Lærkespore*) – 1891 (OM) – 1910 (AA) – !
- **pumila** (*Finger-Lærkespore*) – 1892 (EM) – 1892 (OM) – 1910 (AA).
- Corynephorus canescens** (*Sandskæg*) – 1980–85 (TH).
- Crataegus laevigata** (*Alm. Hvidtjørn*) – 1969 (BF) – (FS) – !
- **monogyna** (*Engriflet Hvidtjørn*) – 1944: Rester af den gamle Underskov under den forsvundne Højskov (AM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – (FS) – !
- Cynoglossum officinale** (*Hundetunge*) – 1944: I Sammentræf med Mandstro (AM) – 1969 (BF) – 1980–85 (TH) – 1981: > 500 på den centrale del af øen (LH) – (JMA) – !
- Cynosurus cristatus** (*Alm. Kamgræs*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – (FS) – !
- Dactylis glomerata** (*Alm. Hundegræs*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Daucus carota** (*Vild Gulerod*) – 1977 (BR).

Bulmeurt (*Hyoscyamus niger*)

er indført af munkene som lægeplante og findes af og til forvildet fra klosterhaverne. I dag findes den oftest i og omkring byer, højst pigst hvor gamle huse er revet ned. Såfremt en sådan grund får lov at ligge et par år, dukker Bulmeurt ofte op, bl.a. ledsaget af Hjertebladet Gåsefod (*Chenopodium hybridum*). Den findes desuden af og til på strandvolde eller strandoverdrev, bl.a. på Barsø i den sydlige del af Lille Bælt (Wessberg 1991). På Mejø er den bl.a. set ét sted på strandoverdrevet ved østsiden, ca. $\frac{1}{2}$ km syd for nordspidsen, i et antal af ca. 20. Bulmeurt optræder også på strandoverdrevet ved Brockdorff over for Mejø.

- Deschampsia flexuosa** (*Bølget Bunke*) – !
- Dianthus deltoides** (*Bakke-Nellike*) – 1889 (AA) – 1969 (BF) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- **superbus** (*Strand-Nellike*) – 1886 (TS) – 1910 (AA) – 1944: I Mængde (AM) – 1980–85 (TH) – 1982 (LH) – 1994 (JMA) – !
- Eleocharis palustris** ssp. **vulgaris** (*Alm. Sumpstrå*) – !
- Elytrigia repens** (*Alm. Kvik*) – 1977 (BR) – 1983 (EV) – !
- Epilobium hirsutum** (*Lådden Dueurt*) – !
- **montanum** (*Glat Dueurt*) – !
- Erodium cicutarium** (*Hejrenæb*) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – !
- Erophila verna** (*Vår-Gæslingebolmst*) – 1977 (BR) – !
- Eryngium maritimum** (*Strand-Mandstro*) – 1944 (AM) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – 1981 (LH & TH) – 1986: Efterhånden meget få (LH & VL) – 1986: I aftagen, kun spredte små grupper (LH & TH) – 1988: Flere hundrede (BM & LH) – !
- Euonymus europaeus** (*Benved*) – !
- Festuca arundinacea** (*Strand-Svingel*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1983 (EV) – !
- **ovina** (*Fåre-Svingel*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – !
- **pratensis** (*Eng-Svingel*) – 1976 (JPS) – !
- **rubra** ssp. **pruinosa** (*Blågrøn Svingel*) – !
- – ssp. **rubra** (*Rød Svingel*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – (FS) – 1983 (EV) – !
- Ficaria verna** ssp. **verna** (*Alm. Vorterod*) – 1977 (BR) – !
- Filipendula ulmaria** (*Alm. Mjødurt*) – !
- **vulgaris** (*Knoldet Mjødurt*) – 1982 (LH).
- Fragaria viridis** (*Bakke-Jordbær*) – 1891 (OM) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – (FS) – !
- Gagea pratensis** (*Eng-Guldstjerne*) – 1900 (MLM) – 1944 (AM) – !
- **spathacea** (*Hylster-Guldstjerne*) – 1889 (TS) – 1892 (OM) – 1902 (MLM) – 1910 (AA).
- Galeopsis bifida** (*Skov-Hanekro*) – 1969 (BF) – !
- Galium aparine** (*Burre-Snerre*) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- **verum** ssp. **verum** (*Gul Snerre*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Gentianella campestris** s.lat. (*Bredbægret Ensian*) – (PH) efter AA 1910, se side 18.
- Geranium molle** (*Blød Storkenæb*) – 1953 (MBM) – 1977 (BR) – (FS) – !
- **robertianum** (*Stinkende Storkenæb*) – 1983 (HH & LH) – !
- Geum rivale** (*Eng-Nellikerod*) – 1977 (BR).
- **urbanum** (*Feber-Nellikerod*) – 1980–85 (TH) – !
- Glaux maritima** (*Sandkryb*) – (OM) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – 1983 (E – !)
- Glechoma hederacea** (*Korsknap*) – 1977 (BR) – (FS) – !
- Halimione pedunculata** (*Stilket Kilebæger*) – 1969 (BF) – 1983 (EV) – 1984 (TH) – !
- Hedera helix** (*Vedbend*) – 1921 (AF) – 1944 (AM).
- Helictotrichon pubescens** (*Dunet Havre*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – !
- Helosciadium inundatum** (*Svømmende Sumpskærm*) – !
- Hieracium pilosella** (*Håret Høgeurt*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – !
- Holcus lanatus** (*Fløjlsgræs*) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Honckenya peploides** (*Strandarve*) – 1977 (BR) – (FS) – !
- Hyoscyamus niger** (*Bulmeurt*) – 1980: Et eksemplar i krat mod øst (TH) – 1981: Et eksemplar nær tejst-kolonien (LH) – 1984 (TH) – (JMA) – !

- Hypericum perforatum** (*Prikbladet Perikon*) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Hypochoeris radicata** (*Alm. Kongepen*) – 1977 (BR) – !
- Inula britannica** (*Soløje-Alant*) – 1891 (TS) – 1910 (AA).
- **conyzia** (*Trekloft-Alant*) – i TBU 1885 – 1889 (TS) – 1890 (OM) – 1899 (TS) – 1910 (AA)
 - 1944 (AM) – 1976 (JPS) – 1982 (LH) – 1985 (TH) – 1986 (LH) – 1988 (BM & LH) – 1990 (MRP) – 1991 (JK, LR, MRP & RW) – (JMA) – !
- Juncus articulatus** (*Glanskapslet Siv*) – 1983 (HH & LH) – !
- **compressus** (*Fladstrået Siv*) – !
 - **conglomeratus** (*Knop-Siv*) – !
 - **gerardi** (*Harril*) – 1969 (BF) – (FS) – 1983 (EV) – !
- Juniperus communis** (*Ene*) – 1894 (OM) – 1921 (AF) – 1944 (AM) – sidst i 1950'erne (JMA).
- Knautia arvensis** (*Blåhat*) – 1953 (MBM) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Lactuca serriola** (*Tornet Salat*) – !
- Lamium purpureum** (*Rød Tvetand*) – 1977 (BR) – (FS) – !
- Lathyrus montanus** (*Krat-Fladbælg*) – !
- **pratensis** (*Gul Fladbælg*) – 1980–85 (TH) – !
- Lemna gibba** (*Tyk Andemad*) – 1969 (BF).
- **minor** (*Liden Andemad*) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – !
- Leontodon autumnalis** (*Høst-Borst*) – 1969 (BF) – 1983 (EV) – !
- Leonurus cardiaca** (*Alm. Hjertespand*) – 1994 (PS) – !
- Leymus arenarius** (*Marehalm*) – 1980–85 (TH) – !
- Limonium humile** (*Lav Hinddebæger*) – angivet i TBU-arkivet ("M.L.").
- Linum catharticum** (*Vild Hør*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – !
- Lithospermum officinale** (*Læge-Stenfrø*) – 1888 (AA) – !
- Lolium perenne** (*Alm. Rajgræs*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – !
- Lotus corniculatus** (*Alm. Kællingetand*) – 1953 (MBM) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- **tenuis** (*Smalbladet Kællingetand*) – 1969 (BF) – !
- Luzula campestris** (*Mark-Frytle*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – (FS) – !
- Malus sylvestris** (*Skov-Æble*) – 1944 (AM).
- Malva alcea** (*Rosen-Katost*) – 1888 (AA).
- **sylvestris** (*Alm. Katost*) – !
- Medicago lupulina** (*Humle-Sneglebælg*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1980–85 (TH) – !
- Melampyrum arvense** (*Ager-Kohvede*) – 1985 (TH).
- Moehringia trinervia** (*Skovarve*) – 1977 (BR) – !
- Montia minor** (*Liden Vandarve*) – 1889 (EM) – 1892 (OM) – 1910 (AA) – 1977 (BR).
- Myosotis arvensis** (*Mark-Forglemmigej*) – 1976 (JPS) – !
- **discolor** (*Forskelligfarvet Forglemmigej*) – 1977 (BR).
 - **ramosissima** (*Bakke-Forglemmigej*) – 1977 (BR).
- Nepeta cataria** (*Katteurt*) – mellem 1879 og 1883 (jf. s. 19) (TS) – 1890 (OM) – 1895 (TS) – 1910 (AA) – !
- Ononis repens** (*Mark-Krageklo*) – 1976 (JPS) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Ophioglossum vulgatum** (*Slangetunge*) – 1944 (AM).
- Orchis mascula** (*Tyndakset Gøgeurt*) – 1921 (AF) – ca. 1975 (K. Due Johansen – pers. comm. til HT) – 1977 (BR) – 1980 (TH) – 1981 (LH) – 1983 (HH & LH) – 1984 (LH) – 1985 (HH & LH) – 1986 (LH & VL) – 1988 (LH) – !
- Origanum vulgare** (*Merian*) – 1891 (OM) – 1910 (AA).

Parapholis strigosa (*Spidshale*) – 1888 (AA) – 1900 (MLM) – 1900 (OM) – 1944 (AM) – 1969
(BF) – 1983: I mængde (EV) – !

Phleum bertolonii (*Knold-Rottehale*) – 1953 (MBM) – !

– *pratense* (*Eng-Rottehale*) – !

Pimpinella saxifraga (*Alm. Pimpinelle*) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – !

Plantago coronopus (*Fliget Vejbred*) – 1977 (BR) – 1983 (EV) – !

– *lanceolata* (*Lancet-Vejbred*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH)
– (FS) – !

– *maritima* (*Strand-Vejbred*) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – (FS) – 1983 (EV) – !

– *major* (*Glat Vejbred*) – 1982 (LH).

– *media* (*Dunet Vejbred*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – (FS) – !

Poa annua (*Enårig Rapgræs*) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – (FS) – !

– *compressa* (*Fladstrået Rapgræs*) – 1976 (JPS).

– *pratensis* ssp. *angustifolia* (*Smalbladet Rapgræs*) – 1976 (JPS) – !

– – *ssp. pratensis* (*Eng-Rapgræs*) – 1953 (MBM) – !

– *subcoerulea* (*Blågrøn Rapgræs*) – 1969 (BF) – 1983 (EV).

– *trivialis* (*Alm. Rapgræs*) – !

Polygala vulgaris (*Alm. Mælkeurt*) – 1891 (TS) – 1921 (AF) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1986:
Fåtallig (LH & TH) – !

Polygonum aviculare ssp. *aviculare* (*Alm. Vej-Pileurt*) – !

– – *ssp. calcatum* (*Spinkel Pileurt*) – !

Potamogeton natans (*Svømmende Vandaks*) – 1980–85 (TH).

Potentilla anserina (*Gåse-Potentil*) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – 1983 (EV)
– !

Hulkravet Kodriver (*Primula veris*)

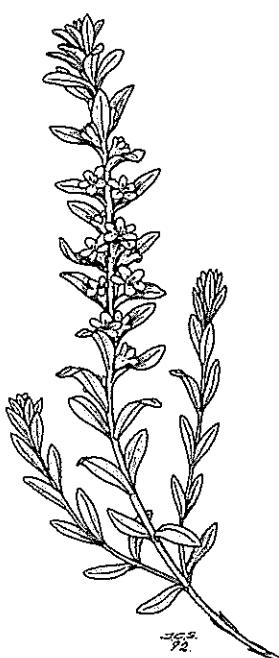
I foråret og forsommeren er det ikke på Mejlø,
som det oftest er tilfældet, Mælkebøtter, der
giver overdrevene og skrænterne det gule skær.
Det er derimod Hulkravet Kodriver, som her
ses i usædvanlig stor mængde.

- Potentilla argentea** ssp. **argentea** (*Alm. Sølv-Potentil*) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
 – **reptans** (*Krybende Potentil*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – 1983 (EV) – !
- Primula veris** (*Hulkravet Kodriver*) – 1921 (AF) – 1944 (AM) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – !
- Prunella vulgaris** (*Alm. Brunelle*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – !
- Prunus spinosa** (*Slæn*) – 1921 (AF) – 1944 (AM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Puccinellia maritima** (*Strand-Annelgræs*) – 1969 (BF) – (FS) – 1983 (EV) – !
- Ranunculus acris** (*Bidende Ranunkel*) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
 – **auricomus** (*Nyrebladet Ranunkel*) – 1983 (HH & LH).
 – **bulbosus** (*Knold-Ranunkel*) – 1891 (TS) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – !
 – **repens** (*Lav Ranunkel*) – !
 – **sceleratus** (*Tigger-Ranunkel*) – 1900 (MLM) – 1980–85 (TH).
- Rhamnus cathartica** (*Vrietorn*) – 1921 (AF) – 1944: Enkelte store Træer (AM) – !
- Rorippa palustris** (*Kær-Guldkarse*) – !
- Rosa canina** ssp. **canina** (*Glat Hunde-Rose*) – 1969 (BF) – !
 – – ssp. **dumetorum** (*Håret Hunde-Rose*) – !
 – **dumalis** ssp. **dumalis** (*Blågrøn Rose*) – !
 – sp. (*Rose-art*) – 1944 (AM) – 1976 (JPS).
- Rubus caesius** (*Korbær*) – 1953 (MBM) – (FS) – !
 – **fruticosus** coll. (*Brombær*) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS).
 – **horridus** (*Hasselbrombær, sect. Corylifolii*) – !
 – **idaeus** (*Hindbær*) – 1983 (HH & LH).
 – **radula** (*Brombær, sect. Rubus*) – !
- Rumex acetosa** (*Alm. Syre*) – 1953 (MBM) – 1977 (BR) – (FS) – 1983 (EV) – !
 – **acetosella** (*Rødknæ*) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
 – **crispus** (*Kruset Skræppe*) – 1980–85 (TH) – (FS) – 1983 (EV) – !
 – **hydrolapathum** (*Vand-Skræppe*) – 1977 (BR).
- Sagina maritima** (*Strand-Firling*) – !
- Sagina procumbens** (*Alm. Firling*) – 1969 (BF) – !
- Salicornia europaea** (*Alm. Kveller*) – !
 – **ramosissima** (*Kortakset Salturt*) – !
 – sp. – 1980–85 (TH) – 1983 (EV).

Sandkryb (*Glaux maritima*)

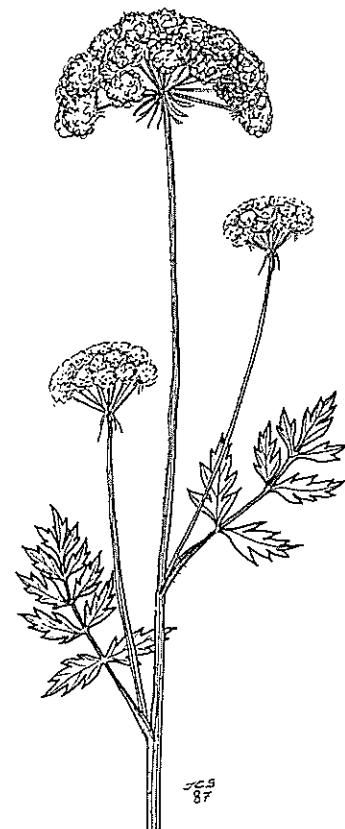
findes på næsten alle strandenge i Fyns Amt – sjældneste er den omkring Langelandsbæltet, hvor egentlige saltenge er næsten manglende. Sandkryb kan dog også findes på strandbredder ved eksponerede kyster, men knap så almindeligt (Fyns Amt 1993). På Mejø findes Sandkryb flere steder, ligesom den findes på de øvrige øer i Lillestrand. På sandstranden ved Fyns Hoved Feltbiologisk Station, næsten over for Mejø, ses store eksemplarer med de røde blomster smukt indrammet af det grønne løv og af det hvide sand. Sandkryb er første gang noteret fra Mejø af Otto Møller i slutningen af 1800-tallet.

- Salsola kali** (*Sodaurt*) – 1980–85 (TH) – !
Sambucus nigra (*Alm. Hyld*) – 1921 (AF) – 1944 (AM) – 1969 (BF) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
Saxifraga granulata (*Kornet Stenbræk*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – (FS) – !
Scirpus maritimus (*Strand-Kogleaks*) – 1983 (EV) – !
Scleranthus annuus ssp. *polycarpos* – (*Bakke-Knavel*) – !
Scrophularia nodosa (*Knoldet Brunrod*) – !
Sedum acre (*Bidende Stenurt*) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – !
– *telephium* ssp. *maximum* (*Alm. Sct. Hansurt*) – !
Senecio jacobaea (*Eng-Brandbæger*) – 1953 (MBM) – !
– *vernalis* (*Vår-Brandbæger*) – 1977 (BR).
– *vulgaris* (*Alm. Brandbæger*) – !
Seseli libanotis (*Hjorterod*) – 1886 (EM) – 1886 (TS) – 1910 (AA).
Sieglungia decumbens (*Tandbælg*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – !
Silene alba (*Aften-Pragtstjerne*) – !
– *dioica* (*Dag-Pragtstjerne*) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
– *nutans* (*Nikkende Limurt*) – 1892 (OM) – 1910 (AA) – 1976 (JPS) – 1989 (ES, LH, MRP & VL) – !
Sonchus arvensis (*Ager-Svinemælk*) – 1969 (BF) – !
– *asper* (*Ru Svinemælk*) – !
– *oleraceus* (*Alm. Svinemælk*) – !
– *palustris* (*Kær-Svinemælk*) – 1969 (BF).
Spergula arvensis (*Alm. Spergel*) – 1980–85 (TH).
Spergularia marina (*Kødet Hindeknæ*) – 1980–85 (TH) – 1983 (EV) – !
– *media* (*Vingeprøvet Hindeknæ*) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – 1983 (EV) – !
Stachys sylvatica (*Skov-Galtetand*) – 1980–85 (TH) – !
Stellaria graminea (*Græsbladet Fladstjerne*) – 1969 (BF) – (FS) – 1983 (EV) – !

Hjorterod (*Seseli libanotis*)

Blandt de knap 50 arter, som tidligere er set på Mejlø, og som vi ikke har set, er Hjorterod, som vi ellers bl.a. har fundet på den nærliggende Vejlø Kalv. Af andre specialiteter, som vi heller ikke har fundet, kan nævnes Dansk Astragel (*Astragalus danicus*), Alm. Månerude (*Botrychium lunaria*) og Soløje-Alant (*Inula britannica*). Det er ikke kun sjeldne eller sjældnere arter, der mangler i vore lister. Almindelige arter som Vild Gulerod (*Daucus carota*), Stor Knopurt (*Centaurea scabiosa*) og Tigger-Ranunkel (*Ranunculus sceleratus*) er andre, vi ikke har kunnet finde.

Stellaria holostea (*Stor Fladstjerne*) – 1983 (HH & LH) – ca. 1990 (M. Ribo Petersen – pers. comm. til HT).

- *media* (*Alm. Fuglegræs*) – 1977 (BR) – !
- *pallida* (*Bleg Fuglegræs*) – 1892 (OM) efter AA 1910.
- *palustris* (*Kær-Fladstjerne*) – 1980–85 (TH) – !

Suaeda maritima (*Strandgåsefod*) – 1969 (BF) – 1980–85 (TH) – 1983 (EV) – !

Tanacetum vulgare (*Rejnfan*) – 1969 (BF) – !

Taraxacum, sect. *Erythrospermum* (*Rødfrugtet Sand-Mælkebøtte*):

Taraxacum brachyglossum – !

Taraxacum necessarium

hører til den største, danske sektion af Mælkebøtter, nemlig sect. Ruderalia, kendt under navnet "Fandens Mælkebøtte". Iøvrigt er Mælkebøtte-floraen på Mejlø ikke rig, da Ruderalia-sektionen grundet øens høje grad af oprindelig natur er svagt repræsenteret. Der findes dog flere interessante arter, f.eks. to, navngivet af Hans Øllgaard: *Taraxacum distinctilobum* og den afbildede, som han beskrev i "Botaniska Notiser" (1978). Begge er nu kendt fra mangfoldige, danske lokaliteter. Det er kendetegnende, at en ret høj procentdel af de fundne arter tilhører sektion Erythrosperma, Rødfrugtet Sand-Mælkebøtte, som for flertallets vedkommende yder kystnære, sandede lokaliteter. Dem er der relativt mange af på Mejlø.

Taraxacum isophyllum – !

– **limbatum** – !

– **lacistophyllum** – !

– **parnassicum** – !

– **proximum** – !

– sp. – 1977 (BR).

– **taeniatum** – !

Taraxacum, sect. **Obliqua** (*Gråfrugtet Sand-Mælkebøtte*):

Taraxacum platyglossum – !

Taraxacum, sect. **Ruderalia** (*Fandens Mælkebøtte*):

Taraxacum angustisquameum – !

– **borgvallii** – !

– **canoviride** – !

– **cordatum** – !

– **dilaceratum** – !

– **distinctilobum** – !

– **haematicum** – !

– **kjellmanii** – !

– **lingulatum** – !

– **mimulum** – !

– **necessarium** – !

– **ostenfeldii** – !

– **planum** – !

– **polyodon** – !

– **purpureum** – !

– sp. – 1953 (MBM) – 1980–85 (TH) – 1982 (LH) .

– **tumentilobum** – !

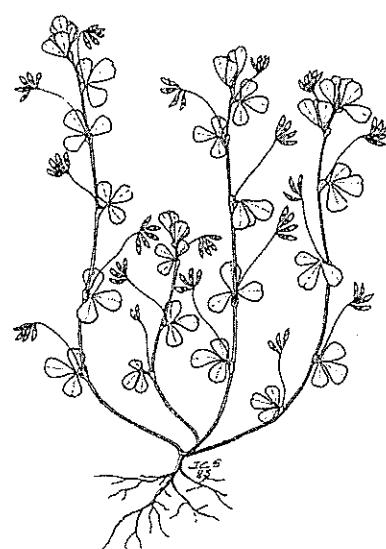
Teesdalia nudicaulis (*Flipkrave*) – 1983 (HH & LH).

Thlaspi arvense (*Alm. Pengeurt*) – (FS) – !

Thymus pulegioides (*Bredbladet Timian*) – 1953 (MBM) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !

Spæd Kløver (*Trifolium micranthum*)

Det er forunderligt, at så spæd en urt kan skabe så megen glæde hos den heldige finder. Den regnes som en af vore sjældneste arter; men der er overhovedet ingen tvivl om, at den er knapt så sjælden. I lighed med andre, spæde plantearter såsom arter af Månerude (*Botrychium* spp.) og Bækarve (*Elatine* spp.) er det tilfældigt, at man får øje på dem. Der er kun set ganske få eksemplarer af Spæd Kløver på Mejlø, og de fandtes alle på engmyretuer i den smalle strandengszone ved bugten nord for Esø samt på det inden for liggende strandoverdrev. Den findes i øvrigt også på Romsø i Store Bælt øst for Hindsholm (leg. EW 1989 og HT 1993).

- Thymus pulegioides f. albus** – !
- Torilis japonica** (*Hvas Randfrø*) – 1980–85 (TH) – !
- Tragopogon pratensis** ssp. *minor* (*Småkronet Gedeskæg*) – 1980–85 (TH).
- – – *ssp. pratensis* (*Eng-Gedeskæg*) – !
- Trifolium arvense** (*Hare-Kløver*) – 1980–85 (TH).
- *campestre* (*Gul Kløver*) – 1980–85 (TH) – !
 - *dubium* (*Fin Kløver*) – 1953 (MBM) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – !
 - *fragiferum* (*Jordbær-Kløver*) – 1980–85 (TH) – 1983 (EV) – !
 - *medium* (*Bugtet Kløver*) – 1953 (MBM) – 1977 (BR) – (FS) – !
 - *micranthum* (*Spæd Kløver*) – 1890 (OM) – 1891 (TS) – 1900 (MLM) – 1910 (AA) – 1944 (AM) – 1977 (BR) – (FS) – !
 - *pratense* s. lat. (*Rødkløver*) – 1980–85 (TH) – !
 - *repens* (*Hvidkløver*) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – 1983 (EV) – !
 - *striatum* (*Stribet Kløver*) – 1953 (MBM).
- Triglochin maritimum** (*Strand-Trehage*) – 1969 (BF) – 1977 (BR) – (FS) – 1983 (EV) – !
- Tripleurospermum maritimum** ssp. *salinum* (*Alm. Strandkamille*) – 1969 (BF) – !
- Tussilago farfara** (*Følfod*) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Ulmus glabra** (*Skov-Elm*) – 1944 (AM) – !
- *x hollandica* (*Hollandsk Elm*) – 1969 (BF).
- Urtica dioica** (*Stor Nælde*) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- *urens* (*Liden Nælde*) – !
- Valerianella locusta** (*Tandfri Vårsalat*) – 1977 (BR) – !
- Verbascum nigrum** (*Mørk Kongelys*) – !
- *thapsus* (*Filtbladet Kongelys*) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Veronica arvensis** (*Mark-Ærenpris*) – 1977 (BR).
- *chamaedrys* (*Tveskægget Ærenpris*) – 1969 (BF) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – !
 - *hederifolia* ssp. *hederifolia* (*Vedbend-Ærenpris*) – 1977 (BR) – !
 - *officinalis* (*Læge-Ærenpris*) – 1953 (MBM) – 1980–85 (TH) – !
 - *serpyllifolia* (*Glat Ærenpris*) – !
 - *spicata* (*Aks-Ærenpris*) – ca. 1885 (?) (TS, angivet i TBU-arkivet).
 - *triphylos* (*Trefliget Ærenpris*) – !
- Vicia angustifolia** (*Smalbladet Vikke*) – 1892 (OM) – 1983 (HH & LH) – !
- *cracca* (*Muse-Vikke*) – 1977 (BR) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
 - *hirsuta* (*Tofrøet Vikke*) – 1983 (BM & LH) – !
 - *lathyroides* (*Vår-Vikke*) – 1892 (MLM) – 1892 (EM) – 1892 (OM) – 1910 (AA) – 1976 (JPS) – 1977 (BR) – 1983 (HH & LH) – !
 - *sativa* (*Foder-Vikke*) – 1977 (BR).
 - *tenuifolia* (*Langklaset Vikke*) – 1944 (AM) – (JMA).
- Viola canina** (*Hunde-Viol*) – 1977 (BR) – !
- *hirta* (*Håret Viol*) – 1894 (OM) – 1953 (MBM) – 1976 (JPS) – !
 - *riviniana* (*Krat-Viol*) – 1980–85 (TH) – (FS) – !
- Zostera marina** (*Alm. Ålegræs*) – 1980–85 (TH).
- *nana* (*Dværg-Ålegræs*) – 1980–85 (TH) – !

Svampeliste

(nomenklatur efter Petersen & Vesterholt (red.) 1990)

Basidiesvampe (*Basidiomycetes*)

Agaricus arvensis (*Ager-Champignon*)

- **campester** (*Mark-Champignon*)

Auricularia auricula-judae (*Judasøre*)

Bolbitius titubans (*Alm. Gulhat*)

Bovista nigrescens (*Sortagtig Bovist*)

Calocybe carneoides (*Rosa Fagerhat*)

Calvatia utriformis (*Skællet Støvbold*)

Clavulinopsis corniculata (*Eng-Køllesvamp*)

- **helvola** (*Orange-gul Køllesvamp*)

- **luteoalba** (*Abrikos-Køllesvamp*)

Clitocybe dealbata (*Bleg Tragthat*)

Conocybe sp. (*Keglehat-art*)

Coprinus sp. (*Blækhat-art*)

Dermoloma cuneifolium (*Eng-Nonnehat*)

Entoloma chalybaeum var. **lazulinum** (*Blåbladet Rødblad*, var. med gennemskinnelig stribet hat)

- **sericellum** (*Silkehvid Rødblad*)

- **sericeum** (*Silkeglinsende Rødblad*)

- sp., underslægt **Leptonia** (*Rødblad-art*, underslægt *Blåhat*)

Galerina sp. (*Hjelmhat-art*)

Hygrocybe ceracea (*Voksgul Vokshat*)

- **chlorophana** (*Gul Vokshat*)

- **coccinea** (*Cinnober-Vokshat*)

- **conica** (*Kegle-Vokshat*)

- **insipida** (*Liden Vokshat*)

- **persistens** (*Spidspuklet Vokshat*)

- **pratensis** (*Eng-Vokshat*)

- var. **pallida** (*Bleg Eng-Vokshat*)

- **psittacina** (*Papegøje-Vokshat*)

- **punicea** (*Skarlagen-Vokshat*)

- **quieta** (*Tæge-Vokshat*)

- **reiae** (*Bitter Vokshat*)

- **reidii** (*Honning-Vokshat*)

- **virginea** (*Snehvid Vokshat*)

Hypholoma fasciculare (*Knippe-Svovlhat*)

Lepista luscina (*Marmorert Hekseringshat*)

- **nuda** (*Violet Hekseringshat*)

- **personata** (*Bleg Hekseringshat*)

Lycoperdon sp. (*Støvbold-art*)

Macrolepiota excoriata (*Mark-Parasolhat*)

- **mastoidea** (*Puklet Parasolhat*)

Marasmius oreades (*Elledans-Bruskhat*)

Melanoleuca sp. (*Munkehats-art*)

Mycena aetitis (*Plæne-Huesvamp*)

- Mycena flavoalba** (*Gulhvid Huesvamp*)
 - *galericulata* (*Toppet Huesvamp*)
 - *olivaceomarginata* (*Brunægget Huesvamp*)
 - *pura* (*Skær Huesvamp*)
- Panaeolus** sp. (*Glanshat*-art)
- Pluteus** sp. (*Skærmhat*-art)
- Psathyrella** sp. (*Mørkhat*-art)
- Rickenella fibula** (*Orange Mosnavlehat*)
 - *swartzii* (*Finstokket Mosnavlehat*)
- Stropharia coronilla** (*Ager-Bredblad*)
 - *cyanea* (*Blågrøn Bredblad*)

Laver og Sæksporesvampe (*Ascomycetes*)

(nomenklatur efter div. forfattere)

- Cladonia fimbriata** (*Bleggrøn Bægerlav*) – 1941 (PG) (C, Botanisk Museums Herbarium, B. Søby Madsen 1993)
- **portentosa** (*Hede-Rensdyrlav*) – 1941 (PG) (C, Botanisk Museums Herbarium, B. Søby Madsen 1993)
- Coprobria granulata** (*Møgbæger*)
- Cordyceps militaris** (*Puppe-Snyltekølle*)
- Peziza** sp. (*Bægersvamp*-art)

Alger (*Algae*)

På strandene optræder desuden en rig flora af opskyllet tang, idet tang til gødsning af marker mv. i dag udnyttes i langt mindre grad end tidligere. Under krigen 1808–1809 anvendtes på Hindholm tangsalt til nedsaltnings af kød og fisk. Der indsamles dog stadig tang nogle få steder på Hindholm. På tangprægede strandvolde optræder mange af vores agerukrudsarter formentlig spontant. Det høje niveau af næringsstoffer yndes af arter som Ager-Snerle, Burre-Snerre og Lugtløs Kamille.

Mosser (*Bryophyta*)

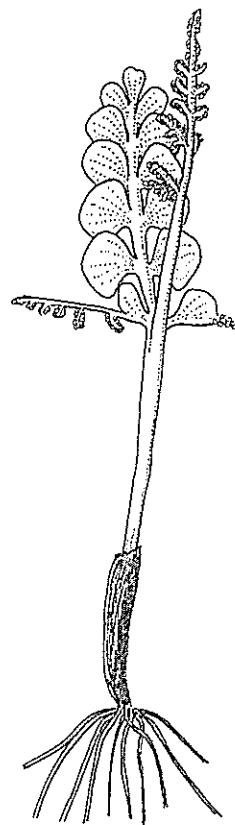
(nomenklatur efter Skytte Christiansen 1978)

- Camptothecium lutescens** (*Gylden Silkemos*) – (MBM).
- Fissidens adiantoides** (*Almindelig Rademos*) – (MBM).
- Hypnum cupressiforme** (*Almindelig Cypresmos*) – (MBM) – !
- Rhytidadelphus squarrosus** (*Eng-Kransemos*) – (MBM) – !
- Scleropodium purum** (*Hulbladet Fedtmos*) – (MBM) – !

Anvendt litteratur

- Andersen, A.**, 1910: Nordfyns Flora. – Botanisk Tidsskrift 30: 329–454.
- Andersen, N., B. Staugaard Nielsen & H. Rasmussen (red.)**, 1977: Øerne omkring Fyn. En beskrivelse af 85 fynske småøers naturforhold. – Fredningsstyrelsen.
- Andersen, O.**, 1930: Skal Mejlø og Bogø udslettes af de fynske Øers Tal? En Trussel mod Hindsholmens Naturskønhed. – Dansk Naturfredning 1929–1930: 110–113.
- Asbirk, S. & S. Søgaard (red.)**, 1991: Rødliste '90. Særligt beskyttelseskrævende planter og dyr i Danmark. – Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.
- Bachmann, H.O.**, 1988: Inddæmningsplaner blev forpurret. – Fyns Hoved Grundejerforening 1963–1988: 34. – Ringe.
- Böcher, T.W.**, 1940: Fyns Vegetation og Flora. Danmark 9: 300–302.
– 1980: Vegetation og flora på udrykkede skrænter og strandmarker. Danmarks Natur 7: 273–337.
- Broholm**, 1970: Landskabet. – Danmark, Gyldendals Egnsbeskrivelser 3. Nordfyn med omliggende øer: 25–50. – København.
- Brøndegaard, V.J.**, 1987: Folk og Flora. Dansk Etnobotanik. 1–4. – Viborg.
- Christensen, C.**, 1925: Den danske Botaniks Historie. – København.
- Feltbotanisk Klub**: Register over hede- og overdrevsplanter. Upubliceret.
- Foged, N.**, 1942: Naturhistorisk Forening for Fyn. Beretning om Foreningens Arbejde i 1941. – Flora og Fauna 48: 138–140.
- Friis, A.** 1962: De danskes øer. 2. udgave. Bind 1. – København.
- Fyns Amt**, 1993: Strandenge i Fyns Amt. Fredningsplanlægning. Rapport nr. 24. – Teknik- og Miljøforvaltningen. Natur- og Vandmiljøafdelingen.
- Fyns Hoved Feltbiologisk Station**: Dagsrapporter 1977–1994. Delvis publiceret.
- Gravesen, P.**, 1979: Foreløbig oversigt over botaniske lokaliteter. 2. Den fynske Øgruppe. – Fredningsstyrelsen/Dansk Botanisk Forening.

Alm. Månerude (*Botrychium lunaria*).
er ikke med sikkerhed set på strandoverdrev i Fyns Amt siden 1893, da denne lille bregne blev fundet på Lundsgård Strand ved Kerteminde af Anton Andersen. Mentz er den eneste botaniker, der angiver Alm. Månerude fra Mejlø – men desværre uden nærmere lokalitetsangivelse. Vokstedet benævnes som en græsdækket, lermuldet jord. Der er os bekendt kun få nyere fund i Fyns Amt: På græsklædte kystsentrer ved Røjle Klint og Sønderby Klint, på Romsø i Store Bælt samt i en råstofgrav ved Bogense og en stævningsskov ved Hårby. Alm. Månerude synes således ikke særligt kræsen i sit valg af vokested, så mon ikke den med lidt held kan genfindes på Mejlø, måske endog flere steder? Held kræves nemlig for at finde denne spinkle plante.

- Hansen, A.**, 1970: Højsommerekursionen til Nordøst-Fyn den 1.–3. august 1969. – Bot. Tids. 65: 400–403.
 – 1990: Floristiske meddelelser. – URT 14: 9–13.
 – & **A. Pedersen**, 1959: Noter om dansk flora og vegetation. 8. Spredningen af Strand-Bede (*Beta maritima*) i det dansk-svenske område. – Flora og Fauna 65: 73–77.
 – & **A. Pedersen**, 1968: Chenopodiaceernes og Amaranthaceernes udbredelse i Danmark. TBU nr. 35. – Bot. Tids. 63: 205–288.
 – & **Sv.-E. Sandermann Olsen**, 1970: Højsommerekursion til Nordøst-Fyn den 1.–3. august 1969. – Bot. Tids. 65: 400.
- Hansen, L. & M. Ribo Petersen** (red.), 1995: Hindsholm. Naturhistoriske undersøgelser 1977–1994.
 – Natur og Ungdom.
- Hornemann, J.W.**, 1796: Dansk oeconomisk Plantelære. 1. Udgave.
- Jensen, N.**, 1959: *Ceratophyllum submersum* L., Tornløs Hornblad i Danmark. – Flora og Fauna 65: 53–57.
- Jessen, K.**, 1931: Liliiflorernes Udbredelse i Danmark. TBU nr. 1. – Bot. Tids. 43: 72–132.
- Lange, J.**, 1864: Haandbog i Den danske Flora. 3. forøgede Udgave. – København.
 – & **H. Mortensen**, 1884: Oversigt over de i Aarene 1879–83 fundne sjældnere eller for den danske Flora nye Arter. – Bot. Tids. 14: 54–146.
- Løjtnant, B. & E. Worsøe**, 1993: Status over den danske flora. – København.
- Madsen, B. Søby**, 1993: Oversigt over de fynske laver. – Klitgaard, O.L., A. Lykke & P. Nielsen (red.): Natur og Miljø på Fyn. Af Fyns Flora og Fauna III: 109–136. – Naturhistorisk Forening for Fyn.
- Mentz, A.**, 1944: Lillestrand. "Danmark" 4: 442–448.
- Mortensen, M. Bojsen**, 1953: Urtesamfund på skrænter på Hindsholm. – Bot. Tids. 49: 239–259.
- Mortensen, M.L.**, 1905: Danske Plantefamilier. 1. Caryophyllaceae Rchb., Torrey et Gray (Nelli-kefamilien). – Flora og Fauna 7: 42–58.
- Naturhistorisk Forening for Fyn: Kartotek over fynske planter. Upubliceret.
- Orchidania: Arkiv over orkidéfund i Fyns Amt. Upubliceret.
- Ostenfeld, C.H.**, 1922: Plantevækst. Danmark – Land og Folk IV: 19–28. – København og Kristiania.
- Pedersen, A.**, 1959: Caryophyllaceernes udbredelse i Danmark. TBU nr. 25. – Bot. Tids. 55: 157–267.
 – 1961: Kurvblomsternes udbredelse i Danmark. TBU nr. 28. – Bot. Tids. 57: 81–289.
 – 1962: Det xerotherme floraelement ved de sydlige, indre farvande. Flora og Fauna 68: 17–42.
 – 1968: Nogle kritiske, danske Atriplex-arter. – Bot. Tids. 63: 289–303.
 – & **J.C. Schou**, 1989: Nordiske Brombær. AAU Reports 21. Bot. Inst. Århus Univ. – Århus.

Dansk Kokleare (*Cochlearia danica*)
 er en tidligt visnende enårig urt, som derfor bedst erkendes om foråret. På mange øer omkring Fyn træffes dens charmerende hvide blomster i indtryksfuld mængde – således f.eks. på Bredholm, Bågø, Flæskholm, Romsø, Store Egholm, Vresen og Æbelø. Også på Mejlø, hvor den første gang blev registreret af Otto Møller i 1892, findes denne korsblomstrede art talrigt.

- Pedersen, C.**, 1970: Danmark. Gyldendals Egnsbeskrivelse 3 . Planteliv. – Nordfyn med omliggende øer: 51–59. – København.
- Petersen, J.H. & J. Vesterholt** (red.), 1990: Danske storsvampe. Basidiesvampe. – København.
- Rald, E.**, 1985: Vokshatte som indikatorarter for mykologisk værdifulde overrevslokaliteter. – Svampe 11: 1–9.
- & D. Boertmann, 1989: Overrevssvampe – en truet flora. – URT 13: 113–119.
 - Rasmussen, P., 1990: Nye botaniske fund fra 1990. – Fynsk Natur 5 (4): 15–16.
 - Schmidt, J. Philipsen, 1976: Skræntlokaliteter på Hindsholm. Upubliceret.
 - Skytte Christiansen, M., 1978: Flora i farver 2. Sporeplanter. – København.
 - Stidsen, P., 1993: Fund af Eng–Guldstjerne, Gagea pratensis, i Korshavn, Hindsholm, TBU–distrikt 30. Den 15. april 1993. Upubliceret.
 - 1994: Nogle plantefund fra det nordlige Hindsholm, Fyn, den 3. august 1994. Upubliceret.
 - Stidsen, P. & H. Tranberg, 1995: Floristiske fund fra Fyn 1994. – Fynsk Natur 10: x–y.
 - TBU 1934–80:** For øvrige, ikke her nævnte numre henvises til en indholdsfortegnelse, ordnet efter familier i Bot. Tids. 75: 51–53 eller i "Status over den danske Flora" (Løjtnant & Worsøe 1993): 161–163.
 - Tranberg, H.**, 1992: Hvad er danske skovsteppearter? – URT 17: 122–125.
 - 1993: Eng–Vokshat og andre vokshatte i Fyns Amt – med bryske kommentarer om nogle lokaliteter. – Fynsk Natur 8 (2): 21–27.
 - 1993: Fynske Vokshatte. – O.L. Klitgaard, A. Lykke & P. Nielsen (red.): Natur og Miljø på Fyn. Af Fyns Flora og Fauna III: 92–97. – Naturhistorisk Forening for Fyn.
 - 1994: Orkidégruppen Orchidanias Årsrapport 1993. – Fynsk Natur 9 (1): 4–9.
 - 1994: Floristiske fund fra Fyn 1993. – Fynsk Natur 9 (2): 4–12.
 - 1995: Hindsholms Flora og Vegetation. – L. Hansen, & M. Ribo Petersen (red.): Hindsholm. Naturhistoriske undersøgelser 1977–1994: 87–102. – Natur og Ungdom.
 - Vesterholt, J. & H. Knudsen**, 1990: Truede storsvampe i Danmark. Foreningen til Svampekundskabsbuns Fremme. – Skov- og Naturstyrelsen.
 - Wessberg, E.**, 1991: Barsø – en ø–floraliste med noter. – Randers.
 - 1992: Bågø – en ø–floraliste med noter. – Randers.
 - 1993: Helnæs – ø–flora nr. 54. – Randers.
 - 1994: Tangurt (*Bassia hirsuta*) i Nordjylland og i Det fynske Øhav. URT 18: 120–122.
 - Wind P.**, 1993: Fredede arter i Danmark 4. Blå Iris (*Iris spuria*). URT 18: 26–27.
 - Ødum, S.**, 1969: Udbredelsen af træer og buske i Danmark. TBU nr. 36. – Bot. Tids. 64: 1–118.
 - Øllgaard, H.**, 1978: New species af Taraxacum from Denmark. – Botaniska Notiser 131: 497–521. – Stockholm.

TAK

Universitetslektor Alfred Hansen og seminarielektor Anfred Pedersen takkes for deres kommentarer til manuskriptet og for værdifuld hjælp i forbindelse med bestemmelse af indsamlet materiale. Overlærer Hans Øllgaard har bestemt eller verificeret alle mælkebøtteindsamlinger og givet tilladelse til brug af tegningen af *Taraxacum necessarium*, for hvilket vi takker ham meget. Overlærer Jens Chr. Schou har tilladt brugen af sine tegninger. Vi er ham megen tak skyldig. For værdifulde bidrag vedrørende plantefund på Mejlø takkes Jørn Munk Andersen, Lars Hansen, Thor Hestnes, M. Bojsen Mortensen, Anfred Pedersen, Mogens Ribo Petersen, Per Stidsen og Erik Vinther.

Bernt Løjtnant
Platanvej 61
8900 Randers

Henrik Tranberg
Bülowsvej 4
5230 Odense M

Erik Wessberg
Sandagervej 13
Assentoft
8900 Randers

FÆRDIGE Ø-FLORAER

Hidtil er der i ø-floraserien udarbejdet floralister for følgende øer eller ø-grupper.
(EH) er Erik Hammer, (BL) Bernt Løjtnant, (HT) Henrik Tranberg og (EW) Erik Wessberg.

1. Anholt (1981). – (BL & EW). 50 sider.
2. Hjarnø i Horsens Fjord (1981). – (BL & EW). 26 sider.
3. Treskelbakkeholm i Mariager Fjord (1983). – (BL & EW). 16 sider.
4. Klosterholm og Startøtterne i Nibe Bredning (1984). – (BL & EW). 24 sider.
5. Mellemholdene i Randers Fjord ved Udbyhøj (1984). – (BL & EW). 17 sider.
6. Pletten (Store Plet) i Mariager Fjord (1984). – (BL & EW). 14 sider.
7. Alrø i Horsens Fjord (1985). – (EW). 37 sider.
8. Møgelø i Julsø syd for Silkeborg (1985). – (EW). 19 sider.
9. Lille Plet i Mariager Fjord nord for Pletten (1985). – (BL & EW). 12 sider.
10. Paradisøerne i Borre Sø syd for Silkeborg (1985). – (EW). 19 sider.
11. Alrø Poller i Horsens Fjord sydøst for Alrø (1985). – (EW). 15 sider.
12. Tange Ø i Tange Sø (1985). – (EW). 13 sider.
13. Hov Røn nordøst for Gyllingnæs (1986). – (BL & EW). 17 sider.
14. Svanegrunden nordøst for Endelave (1986). – (BL). 20 sider.
15. Vår Holm og Kyø Holm i Limfjorden ved Nibe (1986). – (EW). 20 sider.
16. Fjandø i Nissum Fjord (1986). – (EW). 21 sider.
17. Egholm i Limfjorden sydvest for Mors (1986). – (BL & EW). 44 sider.
18. Søby Rev øst for Gyllingnæs (1986). – (BL & EW). 15 sider.
19. Agerø i Limfjorden sydvest for Mors (1987). – (EW). 34 sider.
20. Stenrevet i Randers Fjord vest for Udby (1987). – (EW). 13 sider.
21. Lundø mellem Skive Fjord og Lovns Bredning (1987). – (EW). 41 sider.
22. Stenklipperne i Limfjorden ved Agerø (1988). – (EW). 14 sider.
23. Odpold i Randers Fjord nord for Stenrevet (1988). – (BL & EW). 12 sider.
24. Livø i Limfjorden (1988). – (BL & EW). 75 sider.
25. Svinø i Gamborg Fjord sydøst for Middefjord (1989). – (EW). 33 sider.
26. Lilleø, Bregnø og Alø i Julsø syd for Silkeborg (1989). – (EW). 20 sider.
27. Store og Lille Rotholm i Risgårde Bredning nord for Hvalpsund (1989). – (EW). 21 sider.
28. Sankt Thomas i Skanderborg Sø (1990). – (EW). 11 sider.
29. Æbelø i Skanderborg Sø (1990). – (EW). 14 sider.
30. Kalvø i Skanderborg Sø (1990). – (BL & EW). 14 sider.
31. Mågeøerne ved Bogense (1991). – (BL & EW). 15 sider.
32. Tunø ved Samsø (1991). – (BL & EW). 56 sider.
33. Hornsgård Holm og Tøtten i Limfjorden nordvest for Nibe (1991). – (EW). 14 sider.
34. Torø i Lille Bælt syd for Assens (1991). – (EW). 23 sider.
35. Lindholm i Limfjorden øst for Thyholm (1991). – (BL & EW). 18 sider.
36. Kalvø i Genner Bugt (1991). – (EW). 19 sider.
37. Arup Holm i Limfjorden ved Feggesund (1991). – (BL & EW). 17 sider.
38. Barsø i Lille Bælt nordvest for Als (1991). – (EW). 39 sider.
39. Venø i Limfjorden sydøst for Thyholm (1992). – (EW). 42 sider.
40. Bågø i Lille Bælt nordvest for Assens (1992). – (EW). 55 sider.
41. Gjøl i Limfjorden nordvest for Ålborg (1992). – (EW). 41 sider.
42. Ejlinge sydøst for Æbelø ved Bogense (1993). – (EW). 18. sider.
43. Dræet syd for Æbelø ved Bogense (1993). – (EW). 19 sider.

44. Leammer i Odense Fjord ved Hofmansgave (1993). – (EW). 18 sider.
45. Kyholm i Odense Fjord syd for Leammer (1993). – (EW). 12 sider.
46. Ægholm i Odense Fjord ved Hofmansgave (1993). – (EW). 12 sider.
47. Trindelen nord for Leammer i Odense Fjord (1993). – (EW). 13 sider.
48. Holmene i Odense Fjord ved Drejet (1993). – (EW). 12 sider.
49. Fur i Limfjorden (1993). – (EW). 63 sider.
50. Piggen i Randers Fjord nord for Uggelhuse (1993) – (BL & EW). 15 sider.
51. Drætteholm ved Bogense (1993). – (EW). 13 sider.
52. Øland ved Limfjorden vest for Gjøl (1993). – (EW). 64 sider.
53. Siø mellem Tåsinge og Langeland (1993). – (EW). 24 sider.
54. Helnæs nordvest for Fåborg (1993). – (EW). 63 sider.
55. Bjørnø syd for Fåborg (1994). – (EW). 33 sider.
56. Endelave sydvest for Samsø (1994). – (EW). 78 sider.
57. Hjelm i Kattegat sydøst for Ebeltoft (1994) – (EH & EW). 33 sider.
58. Hindø i Stadil Fjord (1994). – (EW). 23 sider.
59. Store Svelmø, Græsholm og Lille Svelmø (1994). – (EW). 40 sider.
60. Årø i Lille Bælt (1994). – (EW). 50 sider.
61. Vigø i Helnæs Bugt nordvest for Fåborg (1994). – (EW). 22 sider.
62. Horsehoved i Helnæs Bugt nordvest for Fåborg (1994). – (EW). 15 sider.
63. Mejlø i Lillestrand ved Hindsholm (1994). – (BL, HT & EW). 45 sider.

Siden 1983 er der endvidere foretaget floristiske undersøgelser – med henblik på udarbejdelse af floralister – på følgende øer eller ø-grupper – regnet fra nord:

Rønnerne mellem Frederikshavn og Strandby.
 Hornfiskrøn syd for Læsø.
 Tagholme i Limfjorden mellem Gjøl og Egholm.
 Fruens Holm sydvest for Tagholme.
 Borreholm i Limfjorden nordøst for Løgstør.
 Korsholm ved Limfjordens østlige udmunding.
 Fuglholm i Limfjorden mellem Jegindø og Agerø.
 Rønland øst for Harboør Tange.
 Jegindø i Limfjorden øst for Thyholm.
 Kanaløen i Randers Fjord nordøst for Mellerup.
 Sejerø sydvest for Sjællands Odde.
 Lindholm nordøst for Stavns Fjord ved Samsø.
 Kyholm vest for Lindholm.
 Kolderne i Stavns Fjord ved Samsø.
 Ægholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Sværm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Mejlesholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Hjortholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Eskeholm i Stavns Fjord ved Samsø.
 Brokold i Stavns Fjord ved Samsø.
 Vorsø i Horsens Fjord.
 Vorsø Kalv i Horsens Fjord sydvest for Vorsø.
 Kølholm i Roskilde Fjord syd for Frederikssund.
 Hyldeholm i Roskilde Fjord sydvest for Frederikssund.

Svineholm i Roskilde Fjord sydvest for Frederikssund.
Orø i Isefjorden.
Nekselø i Nekselø Bugt.
Ægø ved Hindsholm.
Enø ved Hindsholm.
Bogø ved Hindsholm.
Vejlø ved Hindsholm.
Vejlø Kalv ved Hindsholm.
Lilleø i Roskilde Fjord vest for Jyllinge.
Jyllinge Holme i Roskilde Fjord vest for Jyllinge.
Trekroner ved udmunding af Københavns Havn.
Flakfortet i Øresund.
Eskilsø i Roskilde Fjord sydvest for Jyllinge.
Studeholm i Roskilde Fjord syd for Eskilsø.
Blak i Roskilde Fjord sydøst for Eskilsø.
Elleore i Roskilde Fjord nord for Roskilde.
Sivholm i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
Hesteholme i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
Ringøen i Kattinge Vig nordvest for Roskilde.
Kidholme i Kolding Fjord vest for Skærbæk.
Ølsemagle Revle i Køge Bugt.
Tornø i Odense Fjord.
Romsø i Store Bælt.
Fænø i Lille Bælt.
Fænø Kalv vest for Fænø.
Brandsø i Lille Bælt.
Linderum i Lille Bælt nordvest for Årø.
Bastholm i Lille Bælt nord for Årø Kalv.
Græsholm i Lille Bælt sydvest for Bågø.
Småholme i Lille Bælt nordvest for Årø Kalv.
Agersø i Store Bælt sydvest for Skælskør.
Ormø i Holsteinborg Nor øst for Glænø.
Glænø sydøst for Skælskør.
Gavnø syd for Næstved.
Enø ved Karrebæksminde sydvest for Næstved.
Omø i Store Bælt sydvest for Agersø.
Dybsø sydøst for Enø.
Illum i Helnæs Bugt nordvest for Fåborg.
Avnø nordvest for Vordingborg.
Knudshoved nordvest for Vordingborg.
Knolden ved Horneland sydvest for Fåborg.
Thurø ved Svendborg.
Kidholm sydøst for Fåborg.
Lyø sydvest for Fåborg.
Kidholm i Thurø Bund sydøst for Svendborg.
Iholm i Svendborg Sund sydvest for Svendborg.
Masnedø ved Vordingborg.
Avernakø sydøst for Lyø.
Skarø vest for Tåsinge.
Flæskholm øst for Avernakø.

Grydholm nord for Drejø.
Græsholm nordøst for Drejø.
Drejø sydvest for Skarø.
Hjelmshoved nordøst for Hjortø.
Mejlholm øst for Hjortø.
Odden sydøst for Hjortø.
Skalø i Smålandsfarvandet nordvest for Fejø.
Fejø i Smålandsfarvandet.
Lilleø i Smålandsfarvandet nord for Askø.
Askø i Smålandsfarvandet nord for Bandholm.
Halmø øst for Ærøskøbing.
Langholm øst for Marstal.
Storeholme ved Ristinge på Langeland.
Store og Lille Rallen ved sydsiden af Tåsing.
Vogterholm nord for Strynø.
Bondeholm nordvest for Strynø.
Nyland nordøst for Ærøskøbing.
Græsholm nord for Marstal.
Lille Egholm nordøst for Ærøskøbing.
Buddiken nord for Marstal.
Strynø sydvest for Rudkøbing.
Bredholm vest for Strynø.
Kueholm i Lindelse Nor.
Strynø Kalv vest for Strynø.
Bukø i Lindelse Nor ved Langeland.
Eskilsø i Lindelse Nor ved Langeland.
Langø i Lindelse Nor syd for Rudkøbing.
Lindø i Lindelse Nor syd for Rudkøbing.
Kværnen i Lindelse Nor ved Langeland.
Flatø i Guldborgsund syd for Nykøbing Falster
Kalvø i Guldborgsund syd for Nykøbing Falster.
Lilleø i Guldborgsund sydvest for Kalvø.
Kejlsø i Guldborgsund sydøst for Lilleø.
Christiansø ved Bornholm.
Frederiksø ved Bornholm.

NB: Alle oplysninger om plantefund fra disse øer har stor interesse.